ГӦЛЧЬН

„ЛУЙС"

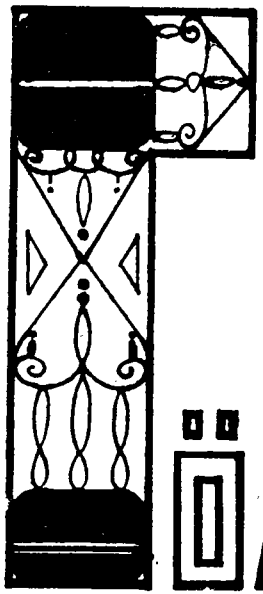

ЙӐЛЧЬН

(Жь зарготьна к'ӧрда)

БӘРӘВҚЬРЬН У ВӘЧЕҚЬРЬН
ОРДИХАНЕ ЩӘЛИЛ, ЩӘЛИЛЕ ЩӘЛИЛ

НАШИРАТА „ЛУЙС"
ЕРЕВАН „ 1972

EZDIKI.COM

ԳՈՒԼՉԸՆ

(ՔՐԴԱԿԱՆ ԲԱՆԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆԻՑ)

Գրառում ու վերամշակում՝

ՍՊԻՐԻԴՈՆԻ ՋԱԼԻԼԻ

ՋԱԼԻԼԵ ՋԱԼԻԼԻ

(քրդերեն լեզվով)

«Լույս» հրատարակչություն
Երևան, 1972

ГУЛЧЫН

(Из курдского фольклора)

Запись и обработка

ОРДИХАНЕ ДЖАЛИЛА

ДЖАЛИЛЕ ДЖАЛИЛА

(На курдском языке)

Издательство «Луйс»
Ереван, 1972



ЬЖУЛИ У Ӈ'ЬК'ЙАТ

ТӘЙРЕ WӘТ'ӘНӇ'ЬЗ

Неч'ирванәк р'оке дьчә неч'ире. К'еләка ч'ем р'удьни, дина xwә дьде тәйрәки нәхши бәдәw нав аведанә. Тәйр дьгрә тинә мале, жер'а qәфәсәкә баш чедькә у чьqас тьште баш Ӈәнә бона xwәрьне, дьдә бәр. Тәйр диса р'ази наминә, Ӈәр дьвежә,

— Аx wәт'ән, wax wәт'ән.

Неч'ирван гәләки дөшөрмиш дьбә. Ӈьлтинә тәйр дьбә диса давежә wи щии жь к'ө Ӈьлдабу. Wәхта тәйр дьк'әвә нав аве, дьбе,

— Охwәш wәт'ән, охwәш wәт'ән.

ҚӘВАНИЙА БИРСАР

Щарәке гөндик маләкеда дьбә меван. Қәванийа мале шорбе тинә датинә бәр, ле кәвч'и бир дькә.

Меван дьӇер'ә кәвани сәрwахт набә, дьбе,

— Хушке, хушке, ща бь к'әрәма xwә к'ере найни?

— Э, — дьбе,—мевane ә'зиз, к'ер чи тәр'анә?

Дьбе, — Әзе гөӇе xwә жекьм бькьмә кәвч'и шорбе бөхөм.

ХОРТ У ҚАЛЕ

Щарәке хортәки щаһьл гае wи баркьри пещйе р'еда дьчу. Қаләк р'аст һат, хорт пьрси, гот,

— Апо, апо тӧ ньзани әзе зу бьгһижмә мале?

Қале готе,—Кӧр'е мьн, wәки тӧ һеди-һеди бажой те зу бьгһижи мале, wәки тӧ зу-зу бажой те дәрәнг һәр'и мале.

Хорт т'ьре кале хwәшие хwә пе дькә, гӧһ нәда хәбәра wи, гае хwә ажот же дәрбаз бу, ләзанд зу бьгһижә мал, р'ева га т'әqийа.

Қале гьһиште, дит гае хорт т'әqийайә.

Хорт го,—Қале, лома тә дьгот зу-зу бажой тӧе дәрәнг бьгһижи мале?

QAWИТҚА БӘР БЕ

Йәк бь дәве дьчу, qawитк давит дәве хwә. Бе ледьхьст тьшт нәдьк'әтә дәве wи.

Һәвале wи же пьрси, го,—Әw чьйә тӧ дӧхӧи?

Го,—Ба кӧ һайа бе, qә тьштәк.

МИР У ХӦЛАМ

Мирәки готә хӧламе хwә, го—Әз пьрсәке жь тә бькьм, тӧ пьрса мьн щи нәйни әзе сәре тә лехьм.

Го,—Бежә, мире мьн.

Го,—Чь хwәш һәйә йәк пари?

Хӧлам ле вәгәр'анд готе,—Һек.

Мир ле р'ази ма. Саләк қӧльби мир диса жь хӧламе хwә пьрси, го,—Бь чь?

Го,—Бь хwе.

Ижар мир дәст жь хӧламе хwә к'ьшанд.

ДӀ ДӘВӘ

Дӏ дәвә хушке һәв бунә, бәр'ийе ч'ерйанә. Йәк ч'ериайә дайә дәве йа дьне.

Дәве готйә,—Хушке, әз жи дьч'ерьм, тӏ жи дьч'ери, тӏ чьма дьч'ери дьди дәве мьн?

Дәва дьне готйә.—Э, хушке һӏрмәта дьнер'а чь.

СӘ Һ'ӘМУ СӘНӘ

Го, йәки ль бәр'не сәк ль бьн сиеда дит, р'абу кәврәки мәзьн һьлда сәре сә хьст щида кӏшт.

Һәвале wи готе, го,—Малава, тӏ жь хwәде натьрси, тә әв сәе беаләqәт кӏшт?

Го,—Нә тӏ ньзани, пар ль зозана сәки әз гьртьм, әw бу әз бьхарама.

Һәвале wи готе,—Э, мал нә хьраб, сәе зозане ль к'ӏ, әв сәе дәште ль к'ӏ?

Го,—На, сә һ'әму сәнә.

НЬМЕЖА МӘЛЛӘ

Го, шьванәк чу бажер дит, кӏ мәллә сәр мьнаре банг дьдә. Жь йәки пьрси, го,—Әв чь дьбеже?

Готе,—Ньмеже дькә. Шьван пьрси,—Ньмеж чьйә?

Го,—Ньмеж ньмежә.

Го,—Тӏ бь хӏдеки, ма зьрара пез теда т'ӏнә?

Го,—На, зьрара пез теда т'ӏнә.

Шьван гот,—Дә бьра банг бьде, чьqа дьле wи дьхазә.

СОНДА ДЬЗ

Р'ожәке дьзәк дьчә мала насәки хwә дьзие дькә. Дӏсе пәзе wи тинә шәрже дькә дьхwә. Насе wи пе дьһ'әсә, те мале, наве wи һьлтинә дьбе,--Фьланкәс, тә пәзе мьи дьзийә?

Дьз дьве,—Э, бьра чьма әз кор бумә, нава пәзе дьнеда әз бем пәзе тә бьдьзьм? Дьхwази әз тәр'а сонд бьхöм, весбе шәбәqе.

Го,—Сәре хьч'е, сәре ньч'е,

Ви дәсти hат, ви дәсти чу,

Гöр'—гömана мьн те нәчу.

Насе wи бawар дькә у хwәхwә дöшöрмиш дьбә, дьве, wәки әw hаqа сонд дьхwә, дьзе пәзе мьн нә әwә.

АРДУ ЧИ МӘР'АНӘ?

Гöндәкида калəк у qиза wи дьман, hавине гöнди гьшк хwәр'а арду бәрәвдькьн, qизьк дьбежә,

— Бawо, әм жи хwәр'а арду бәрәвкьн. Бав дьвеже,

— Лawo, h'әта зьвьстан бе әзе бьмьрьм, бәрәвдьки hәр'ә хwәр'а бәрәвкә. Qизьк дьбежә,

— h'әта зьвьстан бе әзе жи меркьм, ида арду чи мәр'анә?

Wа дьминьн. Зьвьстан те, ле нә кале дьмьрә, нә жи qиза wи мер дькә.

Ахьрне hәрдö жи хание ськи-сарда бе арду дьминьн.

СЕ hӘВАЛ

Се дәстәбьрак дьчьнә гöндәки хәриб мевание. Хайа мале р'адьбә hазьрбуна мевane т'әзә hати дьбинә. Wәхта сьлав—к'ълава дьдьн hәв, хайе мале нькарә те дәрхә жь hәрсе дәстәбьрака к'ижан мәзьнә. Әw дәрдьк'әвә бәр дери у йәк-йәк гази дькә, дьпьрсә бона заньбә к'ижанә мәзьн. Гази йәки дькә, дьзикава дьбә бәр дери жер'а дьбеже,

— Бьбахшинә, пьрса ә'т'ьб те т'önә, hун hәрсек чи

həвьн? Мəзьн нав wəда к'ижанə, wəки əз бъзаньбьм? Меван дьбе,

— Əм hərсек дəстбьраке həвьн, ле əw hərдö бьраке мьн чəwa h'əйwан, щие əз ле, əwана т'önənə, мəзьн əзьм.

Хайе мале дьбе,

— П'ак, к'ərəмкə hər'ə р'уни.

Hьнə wə'дə дьк'əвə орт'е, хайе мале гази мевane дö-да дькə, дьбе,

— К'ərəма xwə дькари бежи жь wə hərсека сəрк'ар к'ийə, wəки əз хəлатəке п'ешк'ешкьм. Меван дьбежə,— Щамеро, щие льнге мьн ле сəре hərде дьнейə? Мəзьн əзьм, сəрк'ар əзьм, hərде дьне куч'ке мьньн.

Хайе мале изна меван дьде, дьбе,

— П'ак, к'ərəмкə hər'ə р'уни.

Паше, hьнə wəхт шунда хайе мале газн мевane сьсйа дькə у дьхwəзə wи жи бьщер'бинə, дьбе,

— Мевane мьн, тö дькари бежи жь wə hərсе həвала е к'ьвш у мəзьн к'ижанə, wəки əм wər'а хəбərдьн.

Мевane сьсйа дьбе,

— Maqул, жь дəве мьн зедəтьрə, wəки əз xwə бьг-hиньм hərдö həвале xwə. Hərдö жь мьн чəнд сəрийа зе-дəтьрьн. Йəк жь йəки зедəтьрə, сəрwəхттьрə, əз хöламе wаньм. Жь hərда к'ижанир'а дьхwази хəбərдə.

Хайе мале дьбеже,

— Меван щан, бьбахшин, мьн тö э'щез кьри, к'ərəм-кə hər'ə р'уни, əм wər'а э'зəт у qöльхе бькьн.

Меван дьчə р'удьне. Хайе мале вəдьгəр'ə алие хени, т'əме дьдə к'öлфəт, кö се т'əхте нан башqə hазьркьн. Сəр т'əхтəки хöрəке h'əйwен, сəр т'əхтəки хöрəке к'əлба, сəр т'əхтəки жи э'зəт-qöльхе лаиqи мевane maqул дайньн. Hərсе т'əхта дьбьн оде, т'əхте хöрəке h'əйwен датиньн бəр wи, к'е готйə: «Həвале мьн h'əйwаньн, əзьм мəрьв». Т'əхте həстö сəр датиньн бəр wи мевани, е кö həвале xwə кьрьбу к'əлб. Т'əхте э'зəт-qöльха maqулйе датиньн

бәр wи мевани, е кӧ һәвале хwә сәр хwәр'а гьртьбу.

Wәхта меван мәт'ал ман бона т'әхте башqә-башqо, хайе малё гот,

— К'әрәмкьн, хӧрәке хwә бьхӧн, һун чьр'а мәт'ал манә? К'ек чь хастйә һәвале хwәр'а һатйә бәр wи.

ШЬВАН У АQЬЛФРОШ

Мәрики к'әсиб чу дӧ сала бу шьване мәрики дәwләти.

К'әсиб дӧ сала т'әрка жьн у зар'е хwә да, го әзе һәqе хwәйи дӧ сала темә сәр һәв дәрбәкер'а дәwләтки бьстиньм, wәки һ'әвәки бәр ч'ә'ва бе.

Дӧ сале к'әсиб т'әмам бун, гәрәке әwи һәqе хwә жь дәwләти бьстәнда, wәкә пенщи—шест кавьр'и. Wәхте әwи дә'wa һәqе хwә ль дәwләти кьр, дәwләти мә'нә гьрт, го,

—Тә пәзе мьн ӧнда кьрйә, дайә гӧра, әз тьштәки һәq надмә тә.

Шьван ма шаш у мәт'әл. Нә бь зоре у нә бь шькйата әwи дәwләти нькарбу. Дина хwә дае бошә, го,

— Дәwләти, тӧ хwәде хwә һьма чәнд зер'а бьдә мьн, wәки әз бе сьт'ар сәр мала хwәда нәчьм.

Дәwләти р'абу се зер' дане, шьван п'охс-п'осидә к'әтә р'е у чу. Wәхте чу ниве р'е мәрйк р'асти wи һат, го,

— Хорто, те к'ӧда һәр'и? Го,

— Әз жь шьвантие тем, әзе һәр'мә мала хwә.

— Ле,—го,—тӧ жь к'ӧ теи? Го,

— Әз жи аqьл дьфрошьм.

Шьван щида мәт'әл ма, һ'әйри, го,

— Щаньм аqьл чawa те фьротане? К'е дьнйаеда дитйә мәрьв аqьл бьфрошә?—Дә,—го,—Wәрә бежә, к'а чawa дьфроши? Бьһае wи чйә?

Го,—qörба, баһе аqьл йәк зер'ә, бәре зер'әки бьдә әз аqьләки бьдьмә тә.

Шьван дәрхьст зер'әк дае. Хwәйе аqьл го,

— Шьван, т'әмйа мьн ль тә, wәки дьчи щиҝки дö мәрьв һәвр'а дькьнә шәр', тö жь wана бьр'әвә, шöхöле тә бь шәр'а нәк'әтйә, те ахриеда хwәйе к'ареби. Әва аqьләк.

Шьван готе,—Qörба, чәнд аqьле тә манә? Го,—

— Wәллә дö аqьле мьн манә, дьхwази дö зер'а жи бьдә, әзе һәрда жи бьдмә тә.

Шьван дöшöрмиш бу, го,—Щаньм, әва дö салә әз дәwләтир'а хәбьтимә бе һәq, әзе чь бькьм ван һәрд зер'а жи. Әwи һәрд зер'е майин жи дәрхьстьн у данә аqьлфьрош. Аqьлфьрош го,

— Дә гöһдарикә, әз һәрдö аqьле дьне жи бьдьмә тә. Wәхте дьчи маләке, дина хwә дьдейи we маледа шәр'ә, шәр'е мер у жьне, йан жи к'öлфәте мале, тö qәт же хәбәр нәдә, к'ефа wанә чь дькьн бьра бькьи. Тö меваһи, пә'ри нане хwә бьхwә у бьдә сәр р'йа хwә һәр'ә. Әва дö аqьл. Аqьле сьсйа жи, һәр т'ьме тö хwә ль щийа, йан мала хwәда гьран бьгрә, сьвьк нәбә. Тö чьqас хwә гьран бьгри те хwәйе к'ареби, т'ö зйан жь гьрание нае.

Шьван һәрсе гьли һьлдан, дәстура хwә жь аqьлфрош хwәст у да сәр р'йа хwә чу. Чу ниве р'е р'асти аqьле пешьн һат. Дина хwә дае дö мәри we сәр к'упә зер' дькьнә шәр'. Шьван хwәст тек'әвә орт'а һәрда, wәки ль һәв нәхьн. Ньшкева гьлйе аqьлфрош к'әтә бире, го, Wәллә әзе һәр'ьм хwәр'а хәwләи ван бьсәкьньм, шöхöле мьн пе нәк'әтйә. Әw хwәр'а чу хәwләи wана сәкьни, дина хwә дае дö qәwазе һ'öкömәте хwә ль һәрд мәрйа гьртьн у тен. Әwан жи дит, wәки qәwаз тен к'упе зер'а авитьнә пьш кәвьрәки у хwәр'а чун, дури кәвьр р'уньштьн. Qәwаза һат һәрдö мәри жи гьртьн у бьрьн. Ле к'упе зер'а ма бәр кәвьр. Шьван дина хwә дае к'әсә т'önә, әwи чу әw к'упе зер'а һьлда кьрә хörща хwә у бь

лəз львйа бəрбь мале. Чу дəрк'этə мала хwə, жьн у за р'ое wи ч'э'в зер'а к'этьн, гəлəки шабун.

Р'оке жи шьван чу малəке, дина хwə дае, жьн мер шəр' дькьн. Əwи хwəст тек'əвə орт'е, wəки ль həв нəхьн, диса гьлие аqьлфрош к'этə бире, əw хwəр'а гьран сəкьни. Ле мере жьне жи сонд харьбу, wəки к'е тек'əвə орт'а шəр'е wи у жьна wи, п'ьр' hьндьки же хəбəрдə гəрəке бькӧжə. Жьн у мер чьqас шəр'кьрьн гьлие хwə анинə бəр шьван, шьван хwə кəр' у гьран гьрт, т'əвн qəнщи у хьрабийа wан нəбу.

Паше хwəйе мале готə шьван, го,—Qӧрба, wəллə шире тəйи h'əлал бу тə орт'а мə хəбəр нəда. Wəки п'ьр'р hьндьки тə жь qəнщие у хьрабие хəбəрда, мьне тӧ бькӧштайи.

Əwи жи р'абу сəд зер' да шьван. Шьван чу мала хwəда aqьл у гьран р'уньшт. Бу хwəйе həбуна мəзьн.

WƏЗИРЕ Р'УЧ'ЬҚАНДИ

Р'оке п'адша wəзире хwəва дьчьн сəйранге. Qьлхе дəwрешə хwədькьн, дьчьн, р'асти калəки тен. П'адшə дьнhер'ə калəки зə'фи дəлал буйə, йазьхйа wи кале те. П'адша дьбе,—Кале, сəлам э'лейкум. Дьве,

— Э'лейкуми сəлам, сəр ч'э'ве мьн, сəр сəре мьнр'ə hатн, п'адше дəлал.

Дьбе,—Кале, тӧ чawa зани əз п'адшамə?

Дьбе,—Бəле əз заньм тӧ п'адшаи, əва жи wəзире тə-йə, hун дьчьн сəйранге.

Дьбе,—Кале, тӧ qət чawани?

Дьбе,—П'адшайи саг'бə, əз чawаньм, мьн дӧдӧ кьрйе сьсйа.

Дьбе,—Зə'ф баш, тӧ чьр'а зу жь хəwе р'анəбуи?

— П'адшайи саг'бə,—дьбе,—əз зу жь хəwе р'абум хəлqе бьр.

— Ле,—дьбе,—тə чьр'а нəh нəкьрын сьсйа?

Дьбе,—мьн нəh кьрйə сьсйа, ле сидöда бьрьн.

— Ле,—дьбе,—wəки əз qазəке бьшиньм щəм тə, дькари р'ьнд бьр'уч'кини?

Дьбе,—Əзе öса бьр'уч'киньм чаwа тö дьхwəзи.

П'адша wедəре вəдгəр'ə те к'оч'к-сəра хwə.

Дьбе,—Wəзир, мьн чь пьрс да кале у кале жи щаба мьн да, wан пьрса сьбе мьнр'а бинə. Тəк ани, ани, хер кö нəани əзе сəре тə лехьм.

Wəзир жи дьчə мала хwə чьqа дöшöрмиш дьбə, дьфькьрə, нькарə wан пьрса те дəрхə. Р'адьбə, сьбе дьчə щəм кале.

Дьчə р'асти кале те, дьбе,—Сəлам э'лейкум, кале.

Дьбе,—Сəр ч'э'ве мьн hати wəзире дəлал.

Дьбе,—Кале, зани чьр'а hатьмə, hатьмə сəва wедəре, wəки чьк пьрсе п'адша да тə, тö гəрəке жь мьнр'а öежи.

Го,—Wəзири саг'бə, hор щаба пьрсəкə мьн hежайə к'исəк зер'.

Дьбе,—Кале, awqас п'ərə əзе тəр'а жь к'ö биньм?

Дьве,—Дьхwəзи бьдə, нахwəзи нədə, həqе we əwə.

Дьбе,—Кале, тö бь хwəде, wəрə мале əз бьдьмə'тə.

Чунə мале, р'абу к'исə зер' т'ьжикьр у да кале. Кале жер'а əw пьрса шьровəкьр.

Го,—П'адше мьнр'а готйə тö чаwани, мьн готйə əз чаwаньм, мьн дöдö кьрйə сьсйа. Wəки дö льнге мьн бун, əз кал бум, мьн дар гьртйə дəсте хwə, буйə се льнге мьн.

Го,—Йа дьне. Го,—Чьр'а зу жь хəwе р'анəбум, мьн го, əз зу жь хəwе р'абум хəлqе бьр, йане wаре мьн qиз бу, əw qиз хəлqе бьр, кör'е мьн т'önə мьн хwəйкə. Го, ле тə чьр'а нəh нə кьр сьсйа, мьн го, мьн нəh кьр сьсйа, ле си у дöдö бьр. Йане нəh мəha хəбьтимə сəва се мəhе звьстане хwə хwəйкьра, ле хəбьтим нəвса мьн нə hишт. Сидö дьране мьн нəhиштьн, зьмерре звьстане хwəрын.

— Ле,—го,—Qаз чь бу, wəки го, əз qазəке бьшиньм дькари р'ьнд бьр'уч'кини.

Кале готə wəзир, го,—Дə мьн го,—П'адшайи саг'бə, тö бьшинə əзе бь готьна тə бьр'уч'киньм. П'оте хwə дəрхə бьдə мьн, əзе тəр'а бежьм.

Wəзир дəрхьст п'оте хwə да кале.

Кале го,—Дə бежə бьмбарəкбə.

Wəзир го,—Бьмбарəкбə.

Кале го,—Əw qаз жи тö буи, кö п'адше тö шанди щəм мьн, мьн жи тö р'уч'ьканди.

П'АДША У БАГ'ВАНЧИ

Ьəбу т'önəбу п'адшак у баг'ванчик ьəбун. Баг'че п'адшеда да'рəкə гöла ьəбу, əw зуда нə шин дьбу, нə жи гöл дьда.

Щарəке баг'ванчи ди дара гöле шин буйə, э'щебмайи ма. Ьатə щəм п'адше у го,

— П'адшайи хашбə, дара гöле вəпьч'qийə.

П'адша го,

— Wир'а наминə.

Баг'ванчи тьштəк нəгот чу.

Wəхтəк дəрбаз бу баг'ванчи ьат дит, гöл ч'ьлмьсийə, навда бьлбьлəке ьелуна хwə чекьрьбу, щущьке хwəва дьмə.

Баг'ванчи диса чу щəм п'адше. Т'əмəнə бу, го,

— П'адшайи хwəшбə, тö р'асти, гöлер'а нəма, ч'ьлмьсийə, навда бьлбьлəке ьелина хwə чекьрйə у щушьке хwəва теда дьминə.

П'адша го,

— Бьлбьлер'а жи наминə.

Wəхтəке дəрбаз бу щущьке бьлбьле мəзьн бун, иди жь к'олəке дьфьр'йан к'олəкə дьн. Р'ожəке баг'ванчи

ди, кӧ ва мә'рәки р'әш п'әт'ләи дара гӧле буйә у щущьке бьлбьле дьхwә.

Баг'ванчи мәлул hатә щәм п'адше готе,

— П'адшайи хwәшбә, гьлие тә р'аст бу. Мә'ре р'әш щущьке бьлбьле хар.

П'адша диса го,

— Баг'ванчие мьн, мә'ре р'әшр'а жи наминә.

Р'ож пәй р'ожа дәрбазбун, щарәке жи чахе баг'ванчи кӧлилк ав дьдан, дит ва бәр льнге wи мә'ре р'әш дьк'шә. Әwи бь мәр'а дәсте хwә ле да мә'р кӧшт.

Эваре, чахе п'адша дәрк'әтә баг'е хwә сәйранге, баг'ванчи го,

— П'адшайи хwәшбә, мьн мә'ре р'әш кӧшт.

П'адша го,

— Баг'ванчие мьн, тәр'а жи наминә.

Баг'ваәчи жь гьлие п'адше гәлә бәр хwә к'әт, леда чу. Wәхт дәрбаз бу, баг'ванчи гьлйе п'адше бир кьр.

Щарәке жьна п'адше qиза хwәва чу h'әwзда хwә авехә. Баг'ванчи тәлйа у ль wан ньhер'и. Жьна п'адше дит баг'ванчи тәлиайә у ль wан дьнhер'ә, к'ьнще хwә авитә сәр хwә, hатә щәм п'адше го,

— Нә тӧ би, нә п'адшатийа тәбә.

— Чьма?—П'адша ә'щеб ма.

— Тӧ чь п'адшайи, кӧ баг'ванчие тә пьшт даре дьтәлә у жьна тә, qиза тә дьнhер'ә, чька әw чәwa хwә аве дьхьн.

П'адша шандә пәй баг'ванчи го,—Щәлат, сәре баг'ванчи лехә. Щәлат балт'ә hьлбьр'и сәре баг'ванчи лехә, баг'ванчи го,

— П'адшайи хwәшбә, изне бьдә гьлики бежьм, паше сәре мьн лехә.

Го,—Бежә.

— П'адшайи хwәшбә,—го,—чахе мьн го дара гӧле щин буйә, тә го гӧлер'а наминә, паше бьлбьл hелина хwә нава гӧледа чекьр у гӧл ч'ьлмьси, тә го бьлбьлр'а

жи наминэ. Мэ'ре р'эш щущьке бьлбьле хар, тэ го мэ'ре р'эшр'а жи наминэ. Мьн мэ'ре р'эш кӧшт тэ гот тэр'а жи наминэ. Ижар тӧ сэре мьн лехи, тэр'а жи наминэ.

Wэхта баг'ванчи wа гот, п'адша вэпэшьри го,

— Ћэр'э баг'ванчи, сэре тэ ленахьм.

П'АДША У WӘЗИР

П'адшак ћэбу, wэзирэки wи ћэбу. Wэзире п'адше зэ'фи аqьл бу. П'адше жи зэ'ф же ћ'ьз дькьр. Р'ожэке п'адше готэ wэзир, го,

— Эм ћэр'ьн дэве бэ'ре qасэки жь хwэр'а бьгэр'ьн.

П'адша у wэзир чунэ дэве бэ'ре, к'этьнэ аве, лэ'зэки гэр'иан, эп'ещэ wэстиан ћатьн щики р'уньштьн.

П'адше хwэ дьрежкьр, сэре хwэ да сэр чока wэзир кӧ ћесабэ у щиб-щи хэwр'а чу. Wэзир дина хwэ дае, мэрьвэки к'ьнще сьпинэ дьреж ленэ ћат бэр wэзир сэкьни. Го,

— Wэзир тӧ бэхт дьхwази йане аqьл. Wэзир фькьри го,

— Ћэрдӧ жи лазьмьн жь бэндэр'а. Wэзир гот,—Эз ћэрдӧа жи дьхwазьм.

Эwи мэрьви гот,

— На жь ћэрдӧа йэки, к'ижани дьхwази к'ефа тэйэ. Wэзир диса фькьри, ай щаньм, бэхт жи лазьмэ, аqьл жи эз чawа йэки бьхwазьм е дьне нэхwазьм. Диса гот,

— Эз ћэрдӧа дьхwазьм.

Эwи мэрьви гот,

— Qэт набэ, жь ћэрдӧа гэрэ йэки бьхwази.

Wэзир эп'ещэ фькьри гот, эз wэзире п'адшемэ, сэрк'арийа т'ащ-т'эхте wи эз дькьм, бь аqьле хwэ ћэр гьлие wи дьqэдиньм, э мал—мьлк'е мьжи зэ'фэ, иди бэхт чи мьр'анэ, аqьле мьн ћэбэ сэрwертие бькьм у бэхт нахwазэ.

Мәрьве к'ьнщ сьпи ле сәре хwә бльнд кьр у гот,

— Әз ва чум, аqьл жь тәр'а чь дькә бьра бькә.

Wәзир дәст хwәда п'ошман бу. Эди нәхwәст п'адше жь хәw р'акә, зу-зука шашка сәре хwә вәкьр кьрә hәлбоqә авитә wи мәрьви, кö бьгрә к'ашкә бәрбь хwә бинә, hәлбоqә нәгьhиштә wи мәрьви, бь h'әжандьна wир'а, п'ашда р'абу сәр хwә. Әw hәлбоqә к'әтә стöе п'адша. П'адша hәлбоqә стöе хwәда гьрт го,

— Wәзир мьн чь хьраби жь тәр'а кьрьбу, йане чь кем qöльхи тә жь мьн дитьбу, wәки тә дьхwәст мьн бьхәньqини.

Wәзир дина хwә дае hәлбоqә стöе п'адшеда, бьгота мьн нәдьхwәст тә бьхәньqанда, нә дьhатә бawаркьрьн. hәр тьште готи, гот,

— П'адша хwәшбә чу.

П'адша гот,

— Р'абә әм hәр'ьнә сәра мьн, те wи чахи бьбини «чуйине».

Вәгәр'иан hатьн. П'адша ль бәр т'әхте хwә р'уньшт гази wәзир-wöзәрае хwәйә майин кьр, щьвандьнә сәр hәв, го,

— Гәли wәзира, hун дьзаньн, wәки т'ö кем qöльхи у т'ö хьраби мьн жь ви wәзире хwәр'а нәкьрьбу, ле ль дәве бә'ре, лә'зәки әз хәwр'а чум, wәзир шәшка хwә кьрьбу стöе мьн, wәки әз дәст хwәда h'ьшйар нәбйама, әwи әз хәньqандьбум. Бежьн, наhа чь щәза жь wир'а лазьмә. Wәзира же пьрскьр го,

— Wәзир, тә чьма дьхwәст п'адше бьхәньqини?

Wәзир щаб да, гот,—Чу. Хöләсә, к'е пьрскьр, пьрсиаркьр, hәр щаба wи әw бу, дьгот «чу».

П'адша э'мьр кьр щәлат бен сәре wәзир лехьн, мала wи жи бәлакьн. Диса жь wәзир пьрсин,

— Ахьр чьма тә әв йәка кьр, ньhа щәлате сәре тә лехьн.

Wәзир диса щаб да, гот,

— Чу. Щьмэ'т сэрwэхт бу, йан кӧ хэнқандьна п'адше жь дэст мьн чу. Wэзирэк нав wэзирада р'абу бэр п'адшева сэкьни, гот,

—П'адша хwэшбэ, эви wэзири гэлэк эмэк ль тэ дайэ, гэлэк щэфа бэр гэда дитйэ, эз р'ьща дькьм wэрэ сэре wи ленэхэ, тӧ hэмьн мал у мьлк'е wи жь дэсте wи дьгри, эwи жи сьргункэ жь wэлет дэрхэ, хwэхwэ we жь бьрчибуна сьргунеда бьмрэ, иди чьма қэт'ла wи дьки стӧе хwэ, хуна wи дьр'ежи бэр дэре хwэ.

П'адша р'ьща wи wэзири қэбул кьр.

Wэзир у жьна wи данэ дэсте чэнд қэрэбаша у шандьнэ wэлатэки лапи дур.

Чэнд сал к'этэ орт'е, wэзир бь жьна хwэва идара wанэ шэве жи т'ӧнэбу, п'арс дькьрьн, бь п'арсе дьдэбьрин.

Р'ожэке қьраләки лапи қэр'ah р'абу сэр wи п'адшан гот, йан бьра awqac хэр'ащ бьшинэ, йан жи бьра к'аре хwэ бькэ, шэр'е мьн wи шэр'э. П'адша диса гази wэзирwӧзэрае хwэ кьр, т'опкьрэ сэр hэв, го,

— Wэрьн жь мьр'а р'еке дэрхьн, hун дьзаньн эw хэр'аще кӧ эw дьхазэ, т'эмамйа wэлет жи бьфрошьм wи қимэти дэрнахэ, пер'а бькьмэ шэр' пе нькарьм, эзе бадьлhэwа эскэре хwэ бьдьмэ қьр'е.

Wэзир-wӧзэра h'эфтеки дӧшьрмиш бун, чун hатьн, кьрьн нэ кьрьн, т'ӧ р'е же дэрнэхьстьн, к'е чь гот бэрга тьштэки нэгьрт. Чахе кӧ п'адша мэт'элэ ма, wи чахи эw wэзире wии сьргункьри к'этэ бире, гот,

— Ах у ах, wэки эw wэзире мьн ль вьр бйа ньhэ р'ек же дэрхьстьбу, хазьл мьн бьзанбйа эw hэйэ йан т'ӧнэ у ль к'едэрейэ.

Wэзирэк жь нав wэзира р'абу гот,

Қьрал — п'адша.

Қэр'ah — қэwат, зор, зорбэ.

— П'адшаи хwəшбə, р'ьсqəте бьдə мьн, əw wəзире тə сах сьламəтə ньһа, əз заньм ль к'идəрейə.

П'адша гот,

— Зə'ф баш, р'абə мəə'фе гьредə һəр'ə wи wəзири зу бьбинə у жь мьнр'а бинə.

Wəзир р'абу мəə'фе гьреда у зу чу. Хwəде бьзанбə чəнд р'ожа чу, эваре хwə гиһандə wи шəһəри, əw шəһəре кö wəзир теда дьма. Бь пьрс-пьрсйара ажот чу дəр һ'олка wəзир. Дəсте хwə ль дəри хьст, əw р'азаи бун. Wəзир һ'ьшйар бу, готə жьна хwə, гот,

— Жьньк һат. Жьна wəзир р'абу чу дəри вəкьр, əw мəрьвана һатьнə һöндöр', готьн,

— Сəлам э'лекьм. Əwи дəwса сəлам вəгьртьне гот,

— Һат. Wана гот,

— Wəзир, п'адша əм шандьнə пəй тə, гəрə тö р'аби əм һəр'ьн.

Wəзир гот,—Һат. У р'абун к'ətьнə мəə'фе, əw у жьна хwə һатьнə дəрк'ətьнə шəһəре п'адше.

Дəрда чу т'əмənə жь п'адшер'а авет гот,—Һат. П'адша щи ништанда, əw чу щие хwəда р'уньшт, п'адша у wəзирава к'ефхаши дане, əwи щаб дьда, дьгот,—һат.

П'адша гот,

— Wəзир, һ'ал—һ'əwалəки һа ль мə qəwьмйə р'еке бьвинə жь ви гьлир'а, һ'эфтек жи жь тəр'а молəт.

Wəзир гот,

— П'адша хwашбə, мьн п'ак сəрwəхт кьн, молəта мьн р'ожək жи бəсə.

Wəзир р'ожа пашин һатə һ'ьзура п'адше, т'əмənə авет у гот,

— Һат. П'адша хwəшбə,—го,—əви гьли awa бьки у тöе жь ве бəлае хьлаcби.

П'адша бь готьна wəзир кьр, əскəре wи qьр'али к'ьшйа шунда чу.

Мəə'ф — кар'ета.

П'адша бь wәлетва жь we бәлае хьлас бун. П'адша э'мьркьр хан-мане wәзир, мал у мьлк'е wи т'әмам шунда т'әслими wәзир кьрьн у wәзир диса кьрә сәрәке wәзира.

Паши hьиге жь wәзир пьрсин,

— Wәзир әw чь бу, к'е жь тәр'а чь дьгот тә дьгот «чу», hьhа жи к'е жь тәр'а чь дьбежә, тө дьбежи «hат».

Wәзир гот,

— Мадам, ьө шөхөл дәрк'әтьнә тәтка р'астйе, әзе жь wәр'а р'аст бежьм. Дәве бә'ре чawa hатьбу сәре wи, йәк-йәк бь щьмә'тер'а гот.

— Wәхта wә чь жь мьнр'а дьгот, мьн дьгот «чу», әw бәхте мьн бу чубу жь мьн дурк'әтьбу, ле wәхта qасьде п'адше ль фьландәре дәре h'олка мьн к'өтан, wи чахи мьн заньбу бәхте мьн ль мьн вәгәр'йа, ләма жи, к'е чь дьгот, мьн дьгот «hат», йан кө бәхте мьн вәгәр'йа hат.

EZDIKI.COM

Мадам — ханым, жәки.

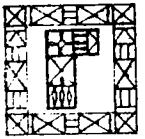

ОТЬНЕ ПЕШИА

ЗЬМАН, ХӘБӘР

1. Зьман бьwәстә, сәр р'әh'әтә.
2. Зьман го: «Ләq», сәри го: «Т'әq».
3. Зьмане дьреж ә'дуйе сәрйанә.
4. Зьмане сорә, дур тинә, незик лә тинә.
5. Зьмане сорә, пешие нә гәлийә, нә зьhqрә.
6. Зьмане xwә бьбьр', щие xwә бьк'ьр'.
7. Зьмане xwәш мә'ра жь qӧла дәрдьхә.
8. Зьмане ширьн бьhара дьлайә.
9. Зьман к'ьлита дьланә.
10. Зьман п'але xwәйе xwәйә.
11. К'е ньга бьшмьтә те сәр xwә, к'е зьман бьшмьтә нае сәр xwә.
12. Зьман hьм достә, hьм дьжмьн.
13. Зьман hьм тә'лә, hьм ширьн.
14. Гьлие баш жь hьнгьв ширьнтьрә.
15. Гьлие пешйа, кәвре йап'ианә.

16. Гьлие р'астие бь h'энэки дьвежьн.

17. Гьлие р'астие жь зар'а hинбэ.

18. Гьлики ӧеа бежэ, wэки селе нан бьпежэ.

19. Гьли кӧ чу ида нэдэ ду.

20. Гьлик hэйэ h'эзар гьли hежэйэ.

21. Гьли т'оqьле пивазанэ, бэр hэв дэртен.

22. Гьли hатэ зара, we тек'эвэ нав мала.

ЩЬМЭ'Т, Т'ЬФАQ

1. Hэгэр дӧ бьра йэкбӥн, гӧндэк пе нькарэ, гӧндэк бь йэкбэ, wэлатэк пе нькарэ, wэлатэк йэкбэ, дьне пе нькарэ.

2. Дэрде xwэxwэтие ӧсанэ, минани жана дьранэ.

3. Дэсте т'эне—дэнг же нае.

4. Дэст ль дэст—qэwат жь xwэде.

5. Дӧ дьл т'эвай, ч'йа дьдьн сэр ч'йайи.

6. Эз зьке wи дьхьм, эw дьве: «Wэй ль мьн пьшт».

7. Щьмэ'т дькарэ дэнге мэрики бьбьр'э, ле мэрик нькарэ дэнге щьмэ'те бьбьр'э.

8. Щьмэ'т шере к'олгэдайэ, hьшиар бу кэс пе нькарэ.

9. Эле чь гот эw р'астэ.

10. Т'ьфаqа мэрйа hэвэ, дэwлэте xwэxwэ бе.

11. Т'ьфаqа гӧндэки дэрте бэр элэки.

12. Т'ьфаqа мурйа ч'йа дьхэшьбинэ.

ХӘБАТ

1. Һ'әсьн гәрмә-гәрм дьк'ötьн.
2. Мәр' дәсте хәлqеда сьвькә.
3. Бәрәк'әт жь һәрәк'әтейә.
4. Бәтали—хьрабмали.
5. Бьра мәри жь шöхöл бьминә, ле шöхöл жь мәрйа нәминә.
6. Бь хwәзийа, дәст нагһижә баqе кәзийа.
7. Гар'ан бәрбь мал бу, жьна гавин шöхöлк'ар бу.
8. Гисьне хәбатчи дьч'ьрусә.
9. Готьн зьрарә, кьрьн к'арә.
10. Дәсте вала дани сәр зьке вала.
11. Дәсте р'әһ'әт сәр зьке бьрчийә.
12. Дәwләт бьн гöрзе гиһеданә.
13. Дә'са п'ала надьзьн.
14. Әз аг'а, тö аг'а, к'и голка бьвә нав баг'а?
15. Хәбат к'әрә, бажо һәр'ә.
16. Хәбат щәwaһьра дьле ә'йсенә.
17. Хәбат шерә, дәст бавежә дьбә р'уви.
18. Хәбатчие хwәбә, ширьне хәлqебә.
19. Хәбатчи—наминә бьрчи.
20. К'аре иро нәһелә сьбе.
21. Шöхöл бу дор, ощах бу кор.

22. Шöхöл бькэ бь э'сас.

Кö дьл нэкэ wасэ-wас,

23. Шöхöле hавине зьвьстане дькьи.

24. Шöхöл кö дэст тэда hэйэ, нивщи нэhелэ.

25. Шöхöл мьр'а бькэ, ле хwэр'а hинбэ.

26. П'ешэ ч'экэ,

Бэрйа хwэкэ,

Тэ h'эwщэ те—дэри вэкэ.

27. Мьн кьр, тэ кьр, Шезэре наве хwэ кьр.

28. Hэр шöхöл серида чэтьнэ.

29. «h'элаwэ, h'элаwэ», дэв ширьн набэ.

30. h'эсьне нэхэбьтэ зу зэнг дьгрэ.

31. Сьнэ'т базьне зер'инэ.

АQЬЛМЭНДИ, ЗАНЭБУН—БЕАQЬЛИ, НЭЗАНИН

1. Аqьле гьран му кэр дькэ.
2. Аqьле кем р'йа хар бэр hэвале хwэ дькэ.
3. Аqьл жь аqьла зедэтьрэ.
4. Аqьле сьвьк баре гьран.
5. Аqьл ль сэрйайэ, нэ ль бэжнайэ.
6. Аqьл нэ бьч'укйе, нэ мэзьнайе.
7. Аqьл сьвькэ, ньга чапькэ.
8. Аqьл т'аще зер'инэ, сэре hэр к'эси нинэ.

9. Аqьл т'ащэ ль сэре мэрйа.

10. Баре аqьла, пьшта кемаqьла.

11. Баре сэре беаqьл льнг дьк'шинэ.

12. Бь кэвч'и к'омкьр, бь hэске бэлакьр.

13. Бь к'ӧлма начьнэ дьреше.

14. Бьч'ук гӧр'а мэзьна бькэ, ньге wи кэвьра нак'эвэ.

15. Гэлэ мэри хэбэрдьдьн бь дэве хwэ,

Гэлэ мэри жи хэбэрдьдьн бь аqьле хwэ.

16. Ах ль мьн, ах ль мьн,

Зэрг к'ӧтанэ дьле мьн,

Дэсте кемаqьлийа мьн.

17. Аше нэзана хwэде дьгэр'инэ.

18. Гэр к'эре щьле зер'ин лекьн, диса hэр к'эрэ.

19. Гӧhдреж бона зйандайна хwэйе хwэ гэвэрбуна хwэ дьхwэзэ.

20. Пьрсин: «Чьма хьзани?», го: «Жь нэзание».

21. Гьлие хwэ бьпежэ, паше бьр'ежэ.

22. Дэве h'из гьртийэ, бьне h'из бэрдайэ.

23. Дьне бьшewрэ, ле бь аqьле хwэ бькэ.

24. Лома дьне авайэ, hэркэс бь аqьле хwэйэ.

Р'АСТИ, ҺƏQИ-ДƏРƏW, НƏҺƏQИ.

1. Бежэ р'аст, р'азе р'аст.

2. Бь гӧрр'а дьхwэ, бь шьвинр'а ле дьгэр'э.

3. Бьра сьтqе мəрийа саг'бə, льнге мəрийа кəвьра нəк'əвə.

4. Вьр'—дəрəwa мал ава набə.

5. Вьр' у дəрəwa тəндур гəрм набə.

6. Гае qəлп баре гьран hьлнадə.

7. Гае qəлп нир дьшкенə.

8. Wəрьсе дəрəwa кьнə.

9. Дəве hини дəрəwa бу, р'а пе навə.

10. Дəрəw дьжмьне хwəдейə.

11. Дəрəwин, щарəке дьхwə фьравин.

12. Дəрəwəке бькə, шə'дəки бьгрə.

13. Дəрəw нə шане меранə.

14. Дəрəw—cewинə.

15. Дöдö бь həвр'а р'астбьн, е сьсйа хwəдейə

16. Мала дəрəwин бьшəwьтə к'əс бawар накə.

17. Р'астан зəwал т'önə, харан к'əмал т'önə.

18. Р'астбə у р'əх шер дəрбазбə.

19. Р'асти бьвə му наqətə.

20. Р'астə бь р'астиева, харо бь шкəстиева.

21. Həqи дəст нəhəqиеда бар'ə-бар'ə.

22. Мəрие həq дьчə сəр həqие, е нəhəq дьчə сəр нəhəqие.

23. Мəрие нəhəq, т'əслими шуре həq.

24. Мəрьве нəhəq кəвьре wи ə'рд нагрə.

ДӘWЛӘМӘНДИ, ҺӘБУН, К'ӘСИБИ, Т'ӧНӘБУН

1. Ар'ика к'әсива дуйн нагрә.
2. Бәхте к'әсива һәбйа, щоте wан чоле нәдьма.
3. Гӧр һатә диһара,
   Wәй ль сефил у жара.
4. Дайна бәган нолани ә'wре бәр байә.
5. Дәрде бьрчийа нанә, әwләд гӧманә.
6. Дәwләмәнди бь дьлә, бь мал нинә,
   Мәзнайи бь аqьлә, бь сала нинә.
7. Дә'wәта мира,
   Агьр к'әтә фәqира.
8. Дьве: «Дае, тә'ма шорбе т'ӧнә», дьве: «Лао, жь р'ьжибунейә».
9. Дьле к'әсиб фьрәйә.
10. К'әсиб дьве: «Һ'әта сьбе хӧде р'ә'мә».
11. К'әсиб жь т'ӧнәбуне дьчә хwә бьхәньqинә, дьбинә дәwләмәнд we капда ба дьбә, дьве: «Диса шькьр жь мәр'а».
12. К'әсиб һәр'ә бәр кание, кание бьмьч'ьqә.
13. К'әсиб һ'әwале к'әсиб занә.
14. Һәбуна щинара һәвә мәрьв пе дьсәкьнә.
15. Т'ӧнәбун кәвьре шинә.
16. Һәбун мәрйа дькә нас,
    Т'ӧнәбун мәрийа дькә нә нас.

17. Ӏэбун стӧрие меранэ.
18. Хайе зер'а, зер'а нахwэ.
19. Хайе бъзьнэке, бъзна хwэ нэхар.
20. Хьраб дьбэ мале зер'а, хьраб набэ мале мера.
21. Ӏавин кӧ ӏэйэ, де у баве фэқирайэ.
22. Се мале фэқир меванэки т'ер накьн.

ДОСТИ, ХЕРХАЗИ—ДЬЖМЬНАИ, ХЬРАБИ

1. Дост р'ожед тэнгда бэлу дьбэ.
2. Достэки бь хер, дэӏ бьре бехер четьрэ.
3. Дост эwэ—мь дьдэ гьриандьне,
   Дьжмьн эwэ—мь дьдэ к'энандьне.
4. Дост у дьжмьн зьманэ.
5. Дьжмьне бьч'ук жи ише мэзьн дькэ.
6. Дьжмьн бь кӧштьне,
   Р'е бь қӧткьрьне.
7. Дьжмьна синор т'ӧнэ.
8. Дьжмьне мера йэк зьманэ, йэк жи жьнэ.
9. Дьжмьне мэрийа нав сьмеле мэрийаданэ.
10. Дьжмьнр'а заре хаш, пьшта ӏ'ьшк.
11. Дьжмьне бьақьл жь ӏэвале беақьл четьрэ.
12. Бьруйе мьн шэдьки, ле ч'э'ве мьн дэрдьхи.
13. Го: «Аве, чьма дэнг тэ те?».
    Го: «Ӏэвале мьн кэвьрьн».

14. Хера бькэ—аведа бэрдэ.
15. Хере бьхазэ, хер бе пешиа тэ.
16. Хьрабкьрьн р'эh'этэ, авакьрьн зэh'мэтэ.
17. Хьравийа маләке, авайа гөндэки.
18. Хьравие hэр кэс дькарэ бькэ, qэнщи чэгьиу.
19. Qанщийа мэрийа дэст мэрийаданэ.
20. Qэнщие бькэ бьдэ сэр кэвьра.
21. Qэнщи, qэнщиа тинэ.

МЕРХАСИ—ТЬРСОНЭКИ

1. Бьра мэри мербэ, бьра р'ожэке ль дьнебэ.
2. Бьра бэр сийа р'уви нинби, бьра шер тэ бькөжэ.
3. Бьра бог'е йэк р'ожибьм, нэ кө ч'еләка сэдсалибьм.
4. Бьра дэсте нэмэрда нэчи, бьра селав тэ бьвэ.
5. Бьра шере р'окебэ, нэ р'увийе салэкебэ.
6. Га бь щьла нас накьн.
7. Га дьк'эвэ, к'ер ле зэ'ф дьбьн.
8. Га дьмьрэ —ч'эрм дьминэ,
   Мер дьмьрэ—нав дьминэ.
9. Ге нькарэ, гольке карэ.
10. Дэwса шера көнд дькьн сера.
11. Дьле тьрсонэк синге qэрqаш набинэ.
12. Дьнйаеда мерани у щамери дьминэ.

13. Мерхас дьчэ, щьмэ'т дьминэ, хwэзьла мьн wи, к'и дьле щьмэ'теда дьминэ.

14. Тьрс кӧ hэйэ, бьре р'увийэ.

15. Тьрса гӧра дьле са дэрнак'эвэ.

16. Мере мерхас дурва к'ьвшэ.

17. Мере мерхас чар гӧрч'ькэ.

18. Мере мер сэр пьште давежи, меранийа хwэ дькэ.

19. Мере мер дэрте э'рафе мэйдане.

20. Мера хwэ авитьн кэwара,
Жьн шандьн hэwара.

21. Мэ'рэнгэз жь наве мэ'р дьтьрсэ.

22. Дэв бь шир шэwьти, п'ьфи дew дькэ.

23. Малда шерэ, дэвра п'ьшикэ.

24. Ль мэйдана, мир у мьрт'ьв йэкьн.

25. Сэе р'о дьэ'wтэ тьрса шэвейэ.

СЭБР—ЛЭЗК'ЭТЬН

1. Лэзе—дэрэнг к'эте.

2. Лэзе, начи фэрзе.

3. Сэбьр нэки, сэбре ашан нэки,
Тӧе хwэ р'эзили дьне э'ламеки.

4. Сэбьр дьве: «Сэбьр кэ».

5. Сэбьр ог'ра меранэ.

6. Сэбьр ськ'ана мэрийанэ.

7. Сәбьр ск'ана чейә, хоф сьламәтийа р'йанә.

8. Бәре гӧһдарикә, паше хәвәрдә.

9. Дьнийа бь сәбре авайә.

WӘXT, ДӘМ, ДӘWРАН.

1. Дәwран т'ьме бь дорьн,
   Гәл жерьн, гәл жорьн.

2. Дәwран бь дорә, һәргав ль бәр дәре йәки дьсәкьнә.

3. Дәм тьрие тьрш ширьн дькә.

4. Дәмәкә гӧлайә, дәмәкә сосьнайә.

5. Гае паши баране щьлкьрйә.

6. Га шьл бу, т'әзә щьле ле накьн.

7. Wә'дә һәйә жә'р жи дәрманә.

EZDIKI.COM

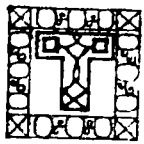

ЕДӘРХЬСТЬНОК

1. Бәрәв дьки баре ганә,
Датини ә'рде wәкә ч'ийанә.

Әw чьйә?
(кон)

2. Муйә, сәре дарейә,

Әw чьйә?
(кон)

3. Сьве h'әта эваре нава хwәлиеданә.
Эваре те жь бука мале р'ьндтьрә.

Әw чьйә?
(гисьн)

4. Qöт'йа сӧлемани,
Сәре р'е дани,
Нә п'ейә, нә пә'ни.
Әw чьйә?

(hек)

5. Әw чьйә?
Шәв-р'о ль чолейә,

Нә дьз дьвә, нә гӧр дьхwә.
(п'ьра)

6. Щот бьранә,
Дӧ дьранә.
Әw чьйә?

(мәqәс)

7. Тьштәк һәйә бе р'өһ'ә, ле дьмәшә.
Әw чьйә?

(wәхт)

8. Пенщ бьранә йәк т'өнәбә е дьн нькарьн бьхәбьтьн.

(шишке гора)

9. Се бьра шашки.
Әw чьйә?

(сеп'и)

10. Һ'ьрча п'е пә'н,
Да нав р'әза,
Р'әз xwә п'еч'а.
Әw чьйә?

(к'еләнди)

11. Мь тьштәк дити,
Навда дӧ р'әнг ав дьшмьти.
Әw чьйә?

(hек)

12. Сесьдушест р'әшелә, донздәһ га, дӧ ч'еләк,
Нивийә р'әш, нивийә бәләк.
Әw чьйе?

(сал, донздәһ мәһ у р'оже саленә)

13. Дәста дьр'әшиньм.
Ч'э'ва дьдьмә һәв.
Әw чьйә?

(ньвисар у хwәндьн)

14. Одәкә шушти-мушти,
Аг'аки теда р'уньшти.
Әw чьйә?

(шур)

15. Р'о бәтьли, шәв хәмьли.
Әw чьйә?

(ч'ьра)

16. Дӧ хушке щинар,
Жь һәвдӧ накьн бawар.
Әw чьйә?

(ч'э'вьн)

17. Вали дар, wали дар,
Орт'еда гоште жар.
Әw чьйә?

(к'уси)

18. Бьн дар,
Сәр бар.
Әw чьйә?

(т'әши)

19. Вьра хьшт, ль wьра хьшт,
Чу дәра һан кӧле леда кӧшт.
Әw чьйә?

(гези)

20. Əw чьйə?
Т'ərəзуеда насокнə,
Базаре жи нае фьротане,
Хwə жи ширьнə.

(хəw)

21. Те минà бае,
Сəре wй мина гае,
Поч'а wи мина сəе.
Əw чьйə?

(фьр'ьндə)

22. Qöлəкə, гöрзə ґиhа наче,
Кəри пəз дьче.
Əw чьйə?

(qöла мурйа)

23. Ћьлдьдьм дьгри,
Датиньм нагри.
Əw чьйə?

(зəнгьл)

24. Чар бьранə,
Ћərде ч'ук дьр'əвьн,
Е мəзьн пер'а нагћижьн.
Əw чьйə?

(т'əкəре ə'рəбе)

25. Ашо, ашо,
Чар фəр'ашо,
Дöдö пешо,

Дöдö пашо
Әw чьйә?

(гöllане ч'елəке)

26. Зьк сəр зьк.
Зьки к'öне,
Шöхöле жьне.
Әw чьйә?

(дəстар)

27. Дьк'əкə, дьк'ванəкə,
Чар минə, бəранəкə.
Әw чьйә?

(дəст у пенщ т'ьли)

28. Хан-манəки тари,
Т'ьжи стуне чьлəхари.
Әw чьйә?

(п'архане мəрийа)

29. Ньлдьк'шьмə сəр зьнарəки,
Ледьхьм, дəнг дьчə h'əзарəки.
Әw чьйә?

(ə'wр у ə'зман).

30. Qəсра сьпи, бе дəри.
Әw чьйә?

(hек)

31. Qöтö, qöте, пез харкə.
Әw чьйә?

(дузан)

32. К'иске к'апайи дәрда,
Дәqе гöләки навда.
Әw чьйә?

(стәйрк у ћив)

33. К'ӯр те, дур те,
Вәдр'әшә хун те.
Әw чьйә?

(т'ьвьнг)

34. Шәш бәнд, дö код, дарәк.
Әw чьйә?

(мезин)

35. Чар чарьх,
Бистчар бәнчарьх.
Әw чьйә?

(сол—бьзмаре ћәспа)

36. Ви али аш, wи али аш,
Орт'еда т'опә qöмаш.
Әw чьйә?

(дәв у зьман)

37. Тьштәк ћатйә дьне,
Öса ћурә нае хwәндьне.
Әw чьйә?

(кари)

38. Р'ое букә,
Шәве п'әпукә.
Әw чьйә?

(стер')

39. Р'ое дьчэ бе льнгэ,
Ч'эрм hэйэ му т'önэ.
Эw чьйэ?

(мэ'р)

40. Авэ, нэ, авэ,
Мэ'ре мьри дь павэ,
Тэйре зер'ин hьндавэ.
Эw чьйэ?

(п'ьлта ч'ьре, шэмал)

41. Эw чьйэ,
Сор дьхwэ,
Сьпи давежэ.

(аш)

42. К'офйа хэзале,
Hол бу.нэwале.
Эw чьйэ?

(hив)

43. Wэхта саг'э гиhе дöхwэ,
Wэхта дьмьрэ шэраве вэдьхwэ.
Эw чьйэ?

(h'из)

44. Гае дар,
Нарине ар,
Сор чадьр сэр.
Эw чьйэ?

(сьнщ)

45. Hелва те, кэнделва те,
П'ор'соре нэрмева те.
Эw чьйэ?

(тиренщ)

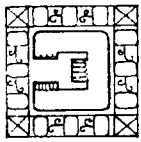

ПОС У К'ЬЛАМЕ МЕРХАСИЕ

EZDIKI.COM

ХАНЕ Ч'ӘНГЗЕР'ИН

Хан хӧлам бу ль Амедийе,
Ћьлгьрт шьвка гаванийе,
Хан чуйә бәр'әвийе,
Хан бәр'әвийе ньвьстийә,
Мьнасьбәк ћатийә хәwна Ханийә,
Го,—Хано, ћәрге р'азаи, ћәрге ћ'ьшйари,
Тӧ ћәр'ә ньћа ль бал шаћи,
Бьра бьдә тә щие ч'әрме гаки,
Гьре ћозане хwәр'а чекә авайи.
Хан жь хәwe ћ'ьшйар буйә,
Әwи р'әво кел кьрийә,
У щәм шаћ зу-зу ћатийә,
Хано дьбе,—Шаћо, әз накьм р'әвивание.
Шаћ го,—Хано, нәкә р'әвивание,
Әзе бьдьмә тә чawьшийе,
Чай у qаћwә чекә т'ьме,
Т'әрт'ибата мевана бькә.
Г'әлә wәхт ә'щәма меванйа Хано кьрьнә,
Шькйате Хан щәм шаћ кьрьнә,
— Шаћо, тӧ бьбьр'ә сәре ханийә.
Шаћ дьбе,—Бой мә гәлә бенамусийә,
Кӧ әм бьбьр'ьн сәре ханийә,

Ньвьстийә — р'азайә.

Шерəки п'əйда буйə ль гелийə,
Əме Хан бьшиньн бал wи шерийə,
Бьра шер бьхwə wи Ханийə.
Дьбеи,—Дə бьшинə лəй Ханийə.
Хаи hат диwана шайийə,
Шаh го,—Хано, шерəки п'əйда буйə ль гелийə,
Дə тӧ həр'ə бьбьр'ə сəре шерийə.

Хан хатьре хwə жь шаh хwəстийə,
Жь щəм шаh əw р'е к'ətийə,
Хан Ə'вдал-бəге кӧр'е хwə жи хwəр'а бьрийə
Чахе незики гели бунə,
Шер бина мəрьва hьлдайə,
У ньр'йакə зор даhьштийə,
Хан Ə'вдал-бəг шур жь калан к'ьшандийə,
Кӧ əw сəре шер бьбьр'ə.
Бəве wи дьбе,—Кӧр'е мьн тӧ чь диний?
Тӧ нəкӧжə wи шерийə,
Бьра шер баве тə бьхwə,
Паше тӧ бькӧж шерийə.
Həрге əм бькӧжьн шерийə
Бой мə гəлə бенамусийə,
Əм шер гəрəке бьŗрьн бь саг'ийə.
Чахе həрдӧка незики мешə бунə,
Шер бина wан зор hьлдайə,
Сəр wана əw h'ӧщӧм кьрийə.
Хане к'ӧрда дəсте хwəи ч'əпе ль дəве шер к'ӧтайə,
Шер дəсте хане ч'əпе h'əта ə'нишке ле кьр'андийə,
Бь дəсте р'аste сьнгӧе сесо дəве шерда həлчобуйə,
Хане к'ӧрда awa əw шер зəфткьрийə,
Г'азикьрийə Хан Ə'вдал-бəге кӧр'е хwəйə,
Г'оте,—Кӧр'о, зьнщире бинə.
Хан Ə'вдал-бəг зьнщир ани,

Кьр'анд — qəткьр.

Ӏ'әвка шерва гьредайә,
Хане к'ӧрда сәре зьнщире гьртийә,
Шер мина Ӏ'әйwанәке ль ду хwә к'ьшандий).
Awaки әw шер ани диwана шаӀ,
ШаӀ дьбе э'щәма,
— Бьбиньн Ӏ'ӧнӧре меранә,
Нә мьн дьго,—нәкӧжьн хане к'ӧрдапә,
Әw бона р'ожед wa гьранә.
ШаӀ дьбе мәзьне э'щәманә,
ЩаӀаб бьбьн бал зер'ингьра,
Чекьн ләпәки зер' бо хане к'ӧрдар'а.
Ләпәки зер' зер'ингьра чекьрийә,
Ль дәсте Хан нероме кьрьнә.
Хан бәрбь qьбле р'awастийә,
Дьак ль хwәде кьрийә,
У ләпе зер' р'ӧӀ' Ӏатийә бәр.
Хан Ӏәйамәки хwә кәр'кьрийә
Т'ӧ дәнг жь хwә нә инабуйә.
Р'ожәке готе,—Шао, тӧ бьдә мьн щие ч'әрме гаи.
ШаӀ дьбе,—Хано, нәкә шәло-п'әла,
Ава нәкә к'очк у кәла
Әзе тә бькьм мире Шехәлла.
Хан дьбе,—Шао, дькьм шәло-п'әла,
Миро, дькьм шәло—п'әла,
Де авакьм к'очк у кәла,
Шао, тӧ бьдә мьн щие ч'әрме гаи,
Қӧ сәр гьре Ӏозане бькьмә аваи.
ШаӀ дьбе,—Хано, нәкә мьqәр'ьси,
Ава нәкә к'очка бь тьрси,
Әзе тә бькьм мире Сәндьси.
Хан готе,—Миро, дькьм мьqәр'ьси,
Әзе авакьм к'очка бь тьрси,
Мьн нәве мират'йа Сәндьси,

Шехәлла — qәбиләкә к'ӧрдайә.

Шао, дэ бьдэ мьн щие ч'эрме гаи.
Шаh дьбе,—Хано, нэкэ ве готьне,
Миро, нэкэ ве готьне,
Ава нэкэ к'очка бь т'ьне,
Озе тэ бькьм мире Шоше у Шэрмьне.
Хан готе,—Шао, дькьм ве готьне,
Миро, дькьм ве готьне,
Де авакьм к'очка бь т'ьне,
Нэве мьр'а мират'йа Шоше у Шэрмьне
Шао, тӧ бьдэ мьн щие ч'эрме гаи,
Кӧ гьре hозане бькьмэ аваи.
Шаh дьбе,—Дэ hэр'э Хане мьн,
Мьн да тэ щие ч'эрме гаи,
Лъ гьре hозане бькэ аваи,
Ле дьтьрсьм пэй мьн бьби бэлаи.

Хане к'ӧрда йэки фелэ,
Жь ч'эрме ге кьр дӧhелэ,
Дӧhел дӧhел hэлинаи,
h'эд—h'эдиде hэлк'ьшаи,
Гьре hозане wэринаи,
Хан чу алийе р'ожhьлате
h'эзар п'алэ бой wи hате,
Хан we чекэ кэлае.
Хан чу алийе р'ожавае,
Р'оже пенсьд п'алэ бэрдае,
Хан чедькэ щие дэ'wае,
Чахс h'име Дьмдьм дани,
Кэла Дьмдьм дӧрӧст кьри,
Хан ль дэwраи зьвьр'и,
Ле дьле wи же нэгьрти,
У пе т'опа ле р'агьрти.
Дьмдьм ль бьн hэрэфбуйэ,

Шош у Шэрмьн—наве гӧнданьи.

Щарэкэ дьн Дьмдьм бнаг'с we дана буйэ,
Чардэh п'енгава бэраийэ,
Пола, мэфрэq текьрийэ,
Готйэ сэрhоста,—П'ак че бькьн,
Бэра лек нероме бькьн,
Пола, мэфрэqа те бькьн,
Эзе awqa зер'а бьдьмэ wэ,
Кӧ бо xwэ бькьнэ бэр гьрара.
Дэ бь hостае хо бежьм Э'ббасэ,
Э'мьркӧрт у э'мьр хьласэ,
К'и бэр анийэ гэр'а Дьмдьме бь насэ,
hэр бэрэке дьдьм сэд э'басэ.
hостае xwэ бежьм Э'лийэ,
Э'мьр кӧрт у э'мьр щийэ,
К'и бэре тэ данэ данеб щийэ,
hэр бэрэке дьдьм щьлqэк сьпийэ,
Wэхтэ Дьмдьм дӧрӧст кьрйэ
Дьмдьм ньжwар кьрийэ,
Шурэ ль р'эха qаимкьрийэ.

Бэрфе к'ери аландьн,
Хан базьргане шаh шеландьн,
Ль Сэлэмаст у Диламана базьргане шаh шеландьн,
Бэрфе гомьк шьлкьрьн,
Хан базьрганед шаh ль Сэлэмасте у Диламане р'ӧскьрьн.
Индадэк чубу бал шаи,
— Ханэке р'абу ль нав к'ӧрдаи,
Ед р'ӧскьрйэ сэрqефла у базьрганед шаи.
Шаh дьбе,—Wa нийэ, qэт wa набэ,
Хан мэзьнкьрийе нане мьнэ,

П'енгав — гав.
Щьлq—п'эре зивэ, щьлqэк сэд э'баси буйэ.
К'ери— сэре ч'ийэ, hэч'э.
Гомьк — голе авейэ бьч'ук.

Әw бь хwә шуна кӧр'е мьнә,
Әw накә хьрабийа мьнә.
Хан дьбе,—Wайә, әз мәзьнкьрйед нане тәмә,
Әз бь хwә шуна кӧр'е тәмә
Бәле, әз щәлладе сәре wәмә,
Әз қәт'ьле р'ӧh'е wәмә.
Шаh дьбе,—Дә зу бькьн, бьләзиньн,
Мәлла, фәqийа бьщьвиньн,
Ḥ'ӧбьре ль к'аґ'аза бьр'әшиньн,
Ḥ'әму ә'ширәта бьгьḤиньн,
Кӧ Ханед к'ӧрда мә хаиньн.

Дьбен, баḤар чу, Ḥат паизә,
Ван әскәран гизә-гизә,
Хане к'ӧрда ль мә зизә,
Пенсьд ә'ширәт Ḥатьнә харә,
Хане к'ӧрда ль мә гӧрге Ḥ'арә.

Әскәрә дәwрә ль Дьмдьме дан,
Чь сьḤ'арә Ḥешта зуйә,
Хан Ә'вдал-бәг ль хәwе р'абуйә,
Әw ә'т'рафе бане Дьмдьме гәр'найә,
Гәр'ийа Ḥатә бал баве хwә,
Го,—Баво, чәнд хевәте доло алай шинә,
БәḤ'ра тер'а бу р'әнгинә,
Ḥьнд стер ль ә'змана нинә,
Е ль мә гьртийә Ḥ'әму щинә.
Чәнд хевәте доло алай р'әшьн,
Е ль мә гьртийә доло к'әвшьн,
Чәнд хевәте ала зәрьн,
Е ль мә гьрт Ḥ'әму дәрьн.

Гӧрг — гӧр.
СьḤ'арә — бәрбанг.

Ћәму дәр ль мә гьртьнә,
Мә ль бәр ә'щәма чь h'ал нинә.
Ћәр wәки Хане к'өрда р'абу
Ль сәр бане Дьмдьм гәр'йабу.
Го,—Хан Ә'вдал-бәг, көр'е мьн, тө чьqаси динң,
Әва әскәр нинә, нив әскәрә,
Баве тә хәрщәк ль сәрә,
Баве тә зер'әсәр ль сәрә,
Ћәрге нәдьм дькьнә шәр'ә,
Әва әскәр нинә карванинә,
Нькбаве тә h'әму р'өскьринә.
Чахе кө р'ож ава буйә,
Мәг'рәб бь сәрда Ћатийә,
Хане к'өрда шуре xwә Ћьлгьртийә,
Пьрсйара т'ө кәс нәкьрийә,
Ль Дьмдьме дәрк'әтийә,
We шәве жь h'әта сьбе шәр'кьрийә,
Си кәс жь әскәре ә'щәма көштийә,
Ньмежа сьбе сьбәйне инав Дьмдьмейә.
Шәва паштьр, шәва дөда,
Ль Дьмдьме дәрк'әтийә,
Шуре xwә Ћьлгьртийә,
Пьрсйара т'ө кәси нә кьрийә,
We шәве h'әта сьбе шәр'кьрийә,
Дө п'ьшьке әскәра жи көштийә,
Ньмежа сьбәйне кьр нава Дьмдьмейә.
Шәва се р'ож ава буйә,
Жь Дьмдьме Хане к'өрда дәрк'әтийә,
Шуре xwә Ћьлгьртийә,
Пьрсйар жь т'ө кәси нәкьрийә,
We шәве h'әта сьбәйне шәр'кьрийә,

Ньк — щәм, бал.
П'ьшьк — к'ом, п'ар.

Әскәре шаһ бь цьр'анә бьрйә.
Wәхте сьбе зу шаһ һ'ьшйар буйә,
Жь г'әйр мәйт'а зедәтьр тьшт нәдитийә,
Дьбе,—Дә зу бькьн, мәлла, фәqийа бьщьвиньн,
Һ'өбьре ль к'аг'әза бьр'әшиньн,
Э'ширәта зу бьгьһиньн,
Ханед к'өрда мә хайиньн.

Баһар чу, һат паизә,
Ван әскәран гизә-гизә,
Хане Қ'өрда ль мә зизә.

Wәки дьһат һавинә,
Ван әскәран һинә-һинә,
Хане Қ'өрда ль мә хайинә.

Ханәк we һат Әнзәле,
Дәре т'опе һьнди мәнщәле,
Г'о,—дьчьмә Хане ль бьрщед кәле,
Де те бәрдьм ма дук'еле.
Ханәк we те Wьрмие,
Һ'әвт сал ма сәр гәмие,
Г'о,—Дьчьмә сәр Хане көрманщийе.
Ханәк we те Сәламастә,
К'опәкәкә чәнд бь р'астә,
Т'оз ль бьн п'ийа буйә мастә,
Г'о,—Дьчьмә Хан әз бь р'астә.
Ханәк we те Испәһане,
Г'о,—Дьчьмә Хане Әсмихане.
Ханәк we те Қөндәвела,
Сьмбел һьнди к'ьлка дела,

Һьнди — qасй, wәкә, ангори.
К'ьлк—поч', дел.

Го,—Дьчьм Хан хьравкьм ван сьмьла.
Ханэк we те hева-wева,
Н'эвт сала бь р'ьк'ева,
Ньзанэ дьчэ ль к'ева,
Го,—Дьчьмэ Хане лэпэк пева,
Де бьчьньм р'эз у мева,
Н'эта ко бэр дьгрьн н'эму пева.

Wэки эскэре дэwра ль Дьмдьме даш,
Бьн Дьмдьме wэринаи,
Готьн биньн т'опе дэр бьч'укэ,
Дэрман те дькьр йэк сьндьрукэ,
Н'эжандэ hэвалед сукэ,
Ед р'анабьн зава у букэ.
Биньн т'опе дэр бадаи,
Асьне зер' ль бьн даи,
Н'эжандэ бьрща п'ащаи.

Бэр жь бэра нэбьр педа,
Дьмдьм бэрэк дь аведа,
Hэр дэqэqеда пенсьд т'оп леда,
Дьмдьм бэрэкэ hэр'ьсти,
Пенсьд т'оп гьртне бь дьрьсти,
Бэр ль бэран нэ бу гöhасти.
Дьмдьм нэбу буйэ кэвьр,
Э'щэм hатьн бь к'ölьнг, бь тэвьр,
Qэт э'щэман ч'арэ пе нэ бьр,
Т'оз ль э'змана буйэ э'wьр,
Н'эвт сала ль бьн Дьмдьме данаиэ,
Чь ч'арэк бь Хане к'örда пе нэбуйэ.

Эрзаqе Хане к'örда ле кем буйэ,
К'аг'азэке ньвисийэ,

---

hева-wева — вьрда-wеда.

INSTITUT KURDE de PARIS
BIBLIOTHEQUE

Ль дəсте хöламе хwə дабуйə,
Бо к'öрдед Т'öрк'иае hьнартийə,
«Индад бо мьн бетьн бь дьрьстийə,
Кö т'ö ч'арə дəст мьнда нəмайə,
Əва h'əвт салə ə'щəма дəwра ль Дьмдьме дайə».
К'аг'аз дь дəсте к'öрдан дабуйə,
К'öрд к'аг'əз вəхöндьнə,
Бəдəла к'аг'азе ньвисинə,
«Бьла хан хwə бьгрə h'əта h'əвт р'оже дьнə,
Индад бона Хан we бе дöрöстийə».
Qасьд жь к'öрдан хатьре хwə хwастийə,
We р'оже h'əта эваре р'е hатийə,
Г'ялə шьло-шəqи мандийə,
h'əта бьн т'aqе Дьмдьме əw hатийə,
Хəwa wи wьр hатийə,
У бьн т'aqе Дьмдьме ньвьстийə.
Ə'щəмəке ч'ə'в ле к'ətийə,
Кö мьровəк ль бьн т'aqе Дьмдьме ньвьстийə,
Бь т'əхмина wи əw qасьдə,
Дəсте хwə дь п'ахле гəр'андийə,
К'аг'азəк ле дəрандийə,
Кö к'öрдед Т'öрк'иае к'аг'азеда ньвисинə.
«Бьра Хане к'öрда хwə бьгрə h'əта h'əвт р'оже дьнə,
Индад бона Хан we бе дöрöстийə».
Ə'щəма əw к'аг'аз сотийə,
Бəдала к'аг'азе ньвисийə,
«Бьра Хане к'öрда хwə бьгрə h'əта h'əвт сале дьнə,
Индад we бе бь дöрöстийə».
Wəхта ньмежа сьбе буйə,
Qасьд ль хəwe h'йшйар буйə,
Ль Дьмдьме жор к'ətийə,
Qасьд к'аг'аз дəсте Хан дайə,
Чахе Хан к'аг'аз хандийə,

Сотийə — шəwöтандийə.

Хане к'ӧрда бәр хwә к'әтийә,
Хане Мӧкри готийә Хане к'ӧрда,
— Эй Хано, чь ль к'аг'азе ньвисийә?
Дьбе,—К'аг'аз шинә, һәрә шинә,
Qә хәбәрәкә хwәш те т'ӧнинә,
Һәр'ьн бькӧжьн мәллае шае ә'щәманә,
Ед к'аг'азе ньвисийә кем занәйә,
К'аг'азә шинә, һәрә шинә,
Хәбәрәкә хwәш те т'ӧнинә,
Арзәqе мьн һ'әвт р'оже дьн нинә,
Әз к'ӧ хwә бьгрьм һ'әвт сале дьнә.
Хан арзәqе хwә ль хана вәбәшийә,
Һәрәке кәрәк нан жер'а к'әтийә,
Һ'әмәдоке Летани ле сьлбуйә,
Wәй Һ'әмәдоке Летани,
Тӧ р'ур'әшбий гәл шәйт'ани,
Кӧләк бе сәр зьмани,
К'аг'аз сәр тире печ'иаи,
Һьнарти бой ордиа шаи,
Готийә: «Сәро кани ль бьн ч'ийаи».
Һ'әмәдоке Летани бь хо чу бьн хейвәта шаи,
Шаһ го,—Эй Һ'әмәдоке Летани,
Әз заньм тӧ бо чь һатий бал шаи,
Һәрге тә wьрща Хан нәбуи,
Тӧ wьрща мьн жи нагри.
Һ'әмәдок дәре т'опе гьреда,
Авете дь бьрща Ханә,
Сәрокани һа ль бьн шкәвте,
Мәр' у гамеш теда вәкӧштьн.

Вәбәшийә — п'аравәкьрийә, дайә.
Гәл — щәм, бал.
Һьнартн — шанди.
Wьрщ — к'омәк, пьшт, арик'ари.
Мәр' — пәз.

Чь сьбекэ hешта зуйэ,
Фэqийа hьлгьртьн мьсинэ,
— hэwар, хwэде ав qэт т'ёнэ,
Ава кё те—т'эвэ хунэ.
Пирэ жьнэк, р'абу щибщи,
Чу щэм мири бь шкйати,
— Чь ав нинэ пе бькьм hэвири.
Хан чу сэр бане кэле,
Бангкьр ль бэр шехе Зебаре,
Ед хwэйе ёлм у к'эмбэре,
— hэwара мьн wэрэ ве щаре.
Бангкьр ль бэр шехе Щошео,
Ёлме хёде ед к'ошео,
— hэwара мьн wэрэ ве щарео.
Жь лера h'эта Бадина,
Мьн мьнэт бь кэс дьн нийэ.

Нэ нисанэ, нэ гёланэ,
Бь h'эсеб сале h'эзиранэ,
Бари тавик ль баранэ,
h'эдёед шин ль т'эwланэ,
Г'олада бу дэнге сёрк'анэ,
Т'ьжэ, ав бу саричханэ.
Хан дьве,—Гэли стиа пьрсйаре мэ беэ'йбьн,
hуне пэй мэ бона к'е бьн?
Сти дьбен,—Сэре мэ т'ьрашибьн,
Бьскед мэ qёсандибьн,
hэрге пэй wэ эм бона йэки дьнбьн.
Стйед хана сэд бет'ьрьн,
Финщанед жэ'ре т'эв вэдьгрьн.

Бангкьр — газикьр.
h'эдё — щур'е hэспанэ.
Шьhин — h'ир'э-h'ир'.
Бет'ьр — зедэтьр.

Жь h'əмуйа ма жьна гаванə,
Əwe жи хwə авете жь банə,
Го,—həwар, хwəде, дьнйа буйə к'афьрстанə.
Хане к'ӧрда дьве,—Дə зу биньп,
Шура бь калан зер'а həлиньн
Паше мə we бона к'е бьминьп.
Шур бь калан зер'а həлинан.
Хан чунə бане белайе,
Хан дьве,—Хатун стйе,
Тӧ зава р'акə жь пьшт п'əрде,
Дьhа дьл хwəш нəкə əвиние.
Wəхта Хан Ə'вдал-бəг р'абу,
Чахе шере баве р'абу,
Дьве,—Баво, хwə weда бьдə,
Ордийа шаh хəма мьн нинə.
Хан Ə'вдал-бəг чахе р'абу,
Сильh' сəр мьла дӧ та бу,
Р'əх баве хwəда р'аwаста бу,
К'ома мера ль ду т'əмам бу,
Хан чунə бане белайе,
Пикə-пикə ве зӧр'нəе,
Ə'шəма го,—Хан hатьнə р'ае.
Хан чунə бане qӧдрəте,
Wан гьрт у гəр'а дə'wате,
Ə'щəма го,—Хан hатьнə hидайəте.
Хан дьве,—Дə бьк'ӧтьн дьhол у ньqарə,
Дə hеди-hеди бьчьнə харə,
Бьра нəбежьн фəqар у жарə.
Хан те дəрəща жори,
Хан ньр'и мина шери,
Готьн,—Хəлифə бо тə т'ащ шанди,

Бела — жорин.
Р'аwаста бу — сəкьни бу.
hидайəт — т'əслимбун.

Готйэ бьра хан дайнэ сэре хwэ ви т'ащи,
Йан на бэр т'опед мьи арманщэ.
Хан шурэке дь нав т'аще wэдьwаринэ,
Т'ащ ле дьдьр'инэ,
Дьве,—Т'аще тэ Хэлифэ hэр сэре тэбэ,
Хан щэлладе р'öh'е тэбэ.
Хэлифэ дьбе,—Бьрабэ, ле hуне меване к'ебьн?
Хан дьбе,—Эм меване шаh у хэлифэнэ,
Хэлифэ дьбе хöламанэ,—Сэр wэ нинэ аqьл у фэ'мэ,
Дэ щи бьдьнэ ван хananэ,
Ль хwэ вэкьн ч'эк у сильh'анэ,
Бьра вэхöн финщанэкэ qаhwанэ.
Хан дьбе,—Мьн сондэке харийэ ль бьрщанэ,
Р'унаним сэр т'ö дошэке миранэ,
Ль хwэ вэнакьм ч'эк у сильh'анэ,
Вэнахöм чь финщанед qаhwанэ.
Финщана тэ жэ'ркьрийэ,
Набьмэ qэт'ьле р'ьh'ео.
Хан дьбе,—Хэлифэо, тэ шурэк к'ьр'и бь döсьданэ,
Сэрда дайэ щэ'нукэ hэспанэ,
У h'эвт аша мьзгини данэ.
Хэлифэ дьбе,—Хано, тö ньзани мэт'h'е шуре мьи бьди,
Мьне к'ьр'и h'эвт h'эзар зер'анэ,
Сэрда дайэ щэ'нукэ hэспанэ,
h'эвт аш мьн мьзгини данэ,
h'эвт дэргэ мьн сэрда дардакьрьиэ
h'эвт побэдара ль бэр дьньвьнэ.
Хан готе,—Хэлифэо, hэр'э бинэ,
Hежа эз темэ сэр дине тэ.
Хэлифэ дьбен сэе сорэ,
Лотьк-лотьк бэзийа жорэ,
Дэст hаветэ шуре бь морэ,
Хöлам дьбен,—Хэлифоо,

Сəд щар сəре баве тəо,
Шур qət'ьле р'öh'е тəо,
Шур щəлладе сəре тəо,
Шур дəсте к'örда дао.
Хəлифə дьбе,—Əре Хано, Хане хörти,
Сьмбел соро, п'ər'е kör'ти,
Базийа мьн р'əве гьрти,
Хан дьбе,—Хəлифəо, шуре тə дьбемə hьндийə,
Набьр'ə тьвле к'önкийə
Чь ə'сл у щəwар ле нинə.
Дьбе,—Хано, тö wa мəкə,
Дəсте xwə ль ч'əке мьн вəкə,
Шуре мьн бь стунка хивəте вəкə.
Хан шуре wи жь стунка хивəте вəкьрийə,
Бьhöстəке ль ə'нишка xwə дур нəəхьстийə,
Щарəкə дьн дəст ль шур дабуйə,
Шур жь калане həлк'ьшабуйə,
Ль ə'сл у щəwар ле ньhер'ийə,
Ə'сл у щəwар ле насийə,
Готе,—Хəлифə, сəд щар сəре баве тəйə,
Шуре тə дьбемо нерьзə,
Му ль бəр гьзə-гьзə,
Hərге бьк'əвə дəсте Хан Ə'вдале р'əнгьзə,
Сəфəрийа тə мам у бьразийа дьчə кəла Бəландьзə
Сəрк'ер гьhиштə стökьра тəо,
Шур qət'ьле р'öh'е тəо
Шур щəллате сəре тəо.
Хəлифə дьбе,—Хано, тö мьн беhелə бал дае,
Дьдьмə тə мале дьнйае.
Хан дьбе,—Хəлифə, əз чь ле бькьм жь мале дьне,
Дəнг нае жь we сəрае.
Хəлифə дьбе,—Хано, тö мьн беhелə бал жьне
Дьдьм тə мале дьне.
Хан дьбе,—Хəлифə, əз чь ле бькьм мале дьне,
Дəнг нае жь бьрща т'əне.

Щарәке дәст ль шуре хwә хьстийә,
Щур р'адwашинә,
Сәре Хәлифә дьфьр'инә,
Сәре маме у wи жи дьфьр'инә,
Стуна хивәте qазбинийә,
Әw жи жорда тинә харә,
Пенщи п'әһләwана бында дьп'әлч'ьqинә.
Хане Мөкри бәзийа бәр Хане к'өрда,
Го,—Хане к'өрда тө ль мьн бәлаи,
Ньнәк мабу бьгьһиштама хивәта шаи.
Хане к'өрда дьве,—Хане мөкри,
Хо әз гольк ниньм е дабәсти,
Әз бәран нимә е вәбәсти,
Әва сәре һ'әвт саланә,
Әз ль кәле һиви мамә,
Сәре мьн һер' бу,
Кәр' у геж бум, бой шәр'әки,
Паше һәрдө Хана р'абун,
Әw т'әвайи пьшт у мал бун.
Ль ордийа буйә газә-газә,
Сәри дьчун мина пиваза,
Ап нас накьн бьразийа.
Чәнда көштьн пер'а-пер'а,
Бьрин сордьбун ль щаһьла,
Хан Әвдал-бәг дьве,
— Сәд нәләт ль баве щьг'сийа,
Сәqа нәдайә мьсьрийа
Чахе шур р'адwашиньн,
Әw набьр'ә р'ьм, зьрхйа.
Хане к'өрда дьбежә,
— Хан Әвдал-бәг тө чь диний?
Шур жь калан дәр бинә,
Шуред wәкә шуре тә ченәбунә,
Шуре тә жь һ'әсьие бьрускейә,
Чь гава тө р'адwашини,

We хӧдан бьбьр'ə наһелə зинə.
Хан Ə'вдал-бəг нӧ фəрхə,
Хӧдане шуре нӧ чəрхə,
Жорда тинə мина чəрха,
Мина гӧре нав бəрха,
Хан Ə'вдал-бəг дьве, — П'акə,
Əw мина гӧранə ль нав шəка.
Хан Ə'вдал-бəге ə'щəма кемкьринə,
Ль сəр гьрəке əw сəкьнийə,
Ль сəр гьрəке əw һесабуйə,
Ə'щəмək тирək ледайə,
Бəжна зьрав wьр һ'əжиайə,
Баве wи гəлək пе шкəстийə,
Хане к'ӧрда сəре xwə блынд дькə,
Сəре Хан Ə'вдал-бəге сəр р'ьме дьбинə,
Го,—Сотьм агьре щəгəре,
Бəсə бькӧжьн хьр' у хьзанə.
Хан Мӧкӧри зьвьр'и бəр хане к'ӧрда
Го,—Хано, иро р'ожа зə'ф гьранə,
Мə п'ьр' кӧштийə əскəре ə'щəманə.
Щарəкə дьн Хане к'ӧрда дьбе,
—Бəс бькӧжьн хьр' у хьзана,
Чь хивəта һəмйа педа,
Һəрдӧ хана шин бозе xwə weда бəрда,
Һəрдӧ хана xwə бь хивəте леда,
Qер'бəндəкə ль we бəр'ийеда,
Пенши п'əһлəwане р'ьм qəсаб теда.
Һəрдӧ хан к'ətьнə qер'бəндеда,
К'афьрək навда бу беqьрар,
Хане к'ӧрда бу бьриндар,
Шаһ дьве,—Хано, тə накӧжьм.
Хане к'ӧрда wьр дьк'ənə,
Шаһ дьве,—Əй Хане к'ӧрда, бой чь дьк'əний,

Qер'бəнд—ч'ə'лəкə к'урə, чьл гав бəраийə, чьл гав к'ураийə.

Нэ щане тэ бьриндарэ?
Хан дьве,—Эй шао, к'эрбе эз гьртимэ,
Мьн мьнэта эше нинэ,
Шаһ шур дьк'ьшинэ,
Сэре Хан дьфьр'инэ,

Эсмихан—дайка Хане к'ӧрда,
Ч'э'лэке ль бьн т'аqе Дьмдьме дьк'олэ,
Барут'е теда т'ьжэ дькэ,
Һ'эта кӧ э'щэм т'ьжэ Дьмдьме дьбэ.
Эw Эсмихан агьрэки барут'е дьхинэ,
Дьмдьм жь щи бльнд дькэ,
Сэри у бьне we т'эвһэв дькэ,
Жорда Дьмдьм ль э'рде дьхинэ.

Э'ЛИ ХАРЗИЙА

Сьба мэ сьбэкэ ширинэ,
Эла мэ элэкэ р'энгинэ,
Ль дэшта Мак'уйе данийэ,
Һ'эмзе у Т'эмо, Һ'ӧщо ханьм дь конда р'уньштинэ,
Усьбе Щазе финщанед qawe ль сэр зэрфа дьгэр'инэ,
Финщанэки ль пешйа Һ'ӧщо ханьме датинэ,
Һ'ӧщо ханьм дэсте хwэ ледьхэ финщана qawe
wэрдьгэр'инэ.

Дэ Һ'ӧщо ханьм дьбежэ,
—Һин дь малда р'уньштинэ,
Wэ һаж эле т'ӧнинэ,
Һежа эз йале малебум
Нэйак һатэ йале мале,
Мьн гот пэйайо, чь һэйэ, чь т'ӧнинэ.

Эw дьбежэ, пэйе готйэ:
«Эз дӧһ ль Мак'уйа жеринбум,

Ль Мак'уйа жорин бу qужинэ,
Сари бинбаши бь сэд мере Р'омева,
Бист у чар гьрти гьртйэ,
Дэсте wани ль к'эләмчейэ,
Льнге wани ль qэйдейэ,
Стöйе wани ль лэлейэ,
Дьбежэ хортэки навданэ,
Наве wи Э'лийэ.
Хортэки ч'э'вбэләк, сьмбел р'эшэ,
Сари бинбаши р'оже се щара
Дьк'ötэ, к'елэк—к'елэк wэлдьгэр'инэ,
Готийэ,—Эзе бэре тэ бьдьмэ
Ташхана Эзöрма р'энгинэ.
Қ'е ташхана Эзöрме бь ч'э'ве хwэ бьвинэ,
Эди хера wан жь хwэйе wанар'а т'öнинэ.
Готйэ Э'лие Харзийа,
— Нэ тэ дьгот халe мьн мерэки мерхасэ,
Эгэр эw мерхасэ,
Бьра бе, тэ жь дэсте мьн дэринэ.

Ḥ'эмзэ дьбежэ Усьбе Щазе,
— Усьбо, баве мьн кьро,
Тö зукэ, бьләзинэ,
Ḥэспэки жь т'эwле бьк'шинэ,
Тэнг у бэра ле бьшьдинэ,
Зэнгöйа тö лехинэ,
Хwэ Базиде мала т'элалбашир'а бьгḥинэ,
Чэнд зер'эка ль пьч'энга т'элалбаши хинэ,
Т'элалбаши бэрбь кэле бьшинэ,
Бьра бьнер'э к'а эв гьлйа р'астэ дэрэw нинэ?
Т'аб у т'aqэта мьн т'ьнинэ,
Тö зу бькэ щабэке мьр'а бинэ.

Усьбе Щазе дькə дьлəзинə,
Һəспəки жь нава һəспа дьк'шинə,
Тəнг у бəра ле дьшьдинə,
Чəнд qамчийа ле дьхинə,
Xwə Базидер'а дьгьһинə,
Дьчə малда т'əлалбаши дьбинə,
Чəнд зер'а ль пьч'əнга wи дьхинə,
Дьбежə,—Һ'əмзе сəлам кьрйə,
Готийə бьра бьнер'ə, к'а əв хəбəра р'астə, дəрəw нинə?

Т'əлалбаши wəки зер'а дьбинə,
Пə'нийа пева дьшьдинə,
Xwə бь кəлер'а дьгьһинə,
Дьнер'ə əw хəбəр р'астə дəрəw нинə,
Ə'лие Харзийа нав гьртйада дьбинə,
Xwə бь wир'а дьгьһинə,
Дьбежə,—Хале тə готйə бьра т'ö шаиша нəк'шинə,
Бь гöмана xwəде, хале wийа,
We жь дəсте сари бинбаши дəринə.
Ə'ли бəг дьбе,—Нə əw бьн, нə наве wанбə,
Лач'ька һöрмəта ль сəре wанбə,
Кьрасе һöрмəта ль бəжна wан бə,
Əгəр əw шуна мьн буйана əз шуна wан буйама,
Мьн нəдьһишт əw жь ава Зəнгəзуре дəрбаз буна.

Т'əлалбаши ль we дькə дьлəзинə,
Xwə бь Усьбе Щазер'а дьгһинə,
Дьбе,—Мала тə хьраббə, ошаха тə корбə,
Əв хəбəра һана р'астə, дəрəw нинə,
Сари бинбаши we ишəв,
Сьһ'əт шəше шəведа we гьртйа жь кəле дəринə,
Дəсте wана к'əлəмче хинə,
Льнге wана ль qəйде хинə,
Стöйед wана лəле хинə,
Сəрqот у п'ехас, we ль ч'йа у банийа бьгəр'инə,
Бəре wан бьдə ташхана Əзöрма р'əнгинə,

Бь сальха ван сульха,
Қ'ижан гьртийе ташхана Әзӧрме бь ч'э'ве хwэ бьвинэ,
Эди хера wан жь хwэйе wанар'а т'ӧнинэ,
Бежэ Т'ели Һ'эмзеда эгэр мерэки мерхасэ,
Бьра харзийе хwэ жь дэсте wи к'афьри дэринэ.

Усьбе Щазе ль we дькэ дьлэзинэ,
Тэнг у бэре һэспе дьшьдинэ,
Р'йа донздэһ сэһ'эта чар сэһ'этада дьқэдинэ.
Әw дьхазэ we щабе жь Һ'эмзер'а бинэ,
Зутьре wи бь гьлийа бьһ'эсинэ,
Бь хар дажо хwэ пешбэри обер'а дьгһинэ,
Һ'эмзе дурбине бэр ч'э'ве хwэ дьхинэ,
Усьбе Щазе дурва дьбинэ.
Әw дьбежэ,—Т'эмо лао, эwе һана Усьбе Щазейэ,
Тамаре э'нйа wи р'абунэ.
Qальм бунэ мина стунэ,
Ч'э'ве wи сор бунэ,
Г'ьжи бунэ т'эмам хунэ,
Мэ'де Усьбе Щазе мэ'де шэве дьн нинэ.

Усьбе Щазе дькэ дьлэзинэ,
Чэнд зэнгуйа һэспе дьхинэ,
Хwэ дэре конр'а дьгһинэ,
Жь һэспе пэйа дьбэ к'эл у бинэ,
Һ'эмзе дьбе,—Бежэ чь һэйэ, чь т'ӧнинэ?
Усьб дьбежэ,—Мала тэ хьраббэ, ощаха тэ корбэ,
Эв хэбэра һана р'астэ, дэрәw нинэ.

Усьбе Щазе дьбежэ,—Т'элалбаши готйэ,
Сьбе сэһ'эта шэше шэведа,
We гьртийа жь кэле дэринэ,
Дэсте wана к'элэмче хинэ,
Льнге wана qэйде хинэ,
Стӧйе wана лэле хинэ,
Сэрqот, п'ехас ч'йа—банийа бьгэр'инэ,

We бәре wан бьдә ташхана Әзөрма р'әнгинә.
Бь сальха ван сульха,
К'е ташхана Әзөрме бь ч'ә'ве хwә бьвинә,
Эдн хера wана жь хwәйе wанар'а т'өнинә,
Бьра бе бәлки хwә жь дәсте ви к'афьри дәринә.

Һ'әмзе дьбежә,—Т'әмо, һа Т'әмо, тә баве мьн кьро,
Тө зукә бьләзинә
Бок'ә жь т'әwле бинә,
Тәнг у бәра ле бьшьдинә,
Чәнд зәнгуйа тө лехинә,
Хwә бь Мак'уйер'а бьгһинә,
Барәк гөллә, барут жь кәке хwәр'а бьстинә бинә,
Чәнд сйаред халчейә, бавче жь кәке хwәр'а бьщьвинә,
Әwра мьн дурә, Һ'әсәнqәла р'әнгинә.

Т'әмо дькә дьләзинә,
Бок'ә жь т'әwле тинә,
Тәнг у бәра ле дьшьдинә,
Бьр'әк сйар жь баве хwәр'а дьщьвинә,
Чәнд сйаре че жь наве вәдьqәтинә,
Зәнгө дькә дьчә Мак'уйа жеринә,
Барәк гөллә, барут баве хwәр'а тинә,
Те хwә бь малр'а дьгһинә
Бала хwә дьде Һ'өщо ханьм р'уньштйә, дьбежә,
дьлуринә,
Һесьра сәр сурәте сорда дьбаринә
Т'әмо дьбежә,—Дайе чь һәйә, чь т'өнинә?
Һ'өщо ханьме гот,—Т'әмо лао,
Мьн ншәв гәләк хәwне хьраб динә,
Баве тә чу, бьр'әк сйар сәр баве тәнә,
Т'әвә де толә, бав к'отинә,
Г'ава чар сйаред нәйара ль баве тә дәрк'әвьн,
Чәнд гөлләка сәрда бьбариньн,
Хенщи Усьбе Щазе, кәс сәр баве тә наминә.
Т'әмо ль wедәре дькә дьләзинә,

Мawизэре дьдэ орт'а xwэ у зинэ,
К'ьр'е бынт'ара Базиде
Xwэ бь Һ'эмзе у сйарар'а дьгһинэ.
Эw дьxwэзэ сйаред баве xwэ бьщер'бинэ,
Чэнд гӧлләка сэр wанда дьбаринэ,
Хенщи Усьбе щазе сэр баве wи кэс наминэ.

Һ'эмзе дурбине ль бэр ч'э'ве xwэ дьхинэ,
Т'эмо дурва дьбинэ дьнасинэ,
Дьбежэ,—Т'эмо лао, чьма тӧ баве xwэ дьщер'бини.
Т'эмо гот,—На баво, эз тэ нащер'ьбиньм,
Иро се р'ож у се шэвэ жь дэрде Э'лие Харзийа
Мьн һажэ qафе сэре xwэ т'ӧнинэ
Т'ермаше Бок'е динбуйэ, мьн дьр'эвинэ,
Мирэт'а мawизэре xwэбэрэ фишэнга
Ль сэр чока мьн дьт'эqинэ.

Һ'эмзе дьбежэ,—Т'эмо лао, тӧ баве мьн кьро,
Тӧ зу бькэ у бьлэзинэ,
Мала Мьсте Р'эшке жь вьр дур нинэ,
Xwэ мала Мьсте Р'эшкер'а бьгһинэ,
Бежэ баве мьн сьлам тэ кьрьнэ.
Готйэ, «Эwра мьн дурэ, **Һ'эсэнqэла р'энгинэ**,
Мэсрэфа сйаред мьн т'ӧнинэ,
Бьра сэд зер'е зэр жь мьр'а бьшинэ,
Бэлки мэсрэфа мьн дэринэ,
Wэхта вэгэр'андьне, бьра сэлэфе п'эре xwэ бьстинэ».

Т'эмо ль we дькэ дьлэзинэ,
Чэнд qамчийа ль Бок'е дьхинэ,
Бэре xwэ дьдэ бэр'ийа жеринэ,
Xwэ бь мала Мьсте Р'эшкер'а дьгһинэ.
Бок'е ль пешмале дьфьтлинэ,
Гази Мьсте Р'эшке дькэ жь мал дэртинэ,
Дьбежэ,—Баве мьн сьлам ль тэ кьрьнэ,
Готийэ, эwра мьн дурэ, Һ'эсэнqэла р'энгинэ,

Мәсрәфа мьн т'өнинә,
Ььра сәд зер'и жь мьр'а бьшинә,
Бәлки мәсрәфа мьн дәринә,
Wәхта вәгәр'андьне, бьра сәләфе п'әред хwә бьстинә.

Мьсте Р'әшьк дьбежә:
— Бьр'әк фәqи у мәллә малда р'уньштинә,
Qөран у к'ьт'ебед wана ль мьн бьбьн хәнимә,
Мала мьн хьраббә, көр'е мьн өндабә,
Миратхөре мьн т'өнәбә,
Исал жь пер'а бьк'ьр'чие кәриа qәт т'өнинә,
Һ'әрәмбә h'әфт щар һ'әрәма р'әшбә,
Наве ськ'а п'әра бә, гөмана мьн т'өнинә.

Т'әмо ль we дькә дьләзинә,
Дьзгина Бок'е дәсте хwә дьалинә,
Зәнгө дькә пашда дьфьтлинә
Ль һесйа кон Бок'е дьләqинә,
Жьна Мьсте Р'әшке ль пәй Т'әмо дькә qир'инә,
Хwә бь Т'әмор'а дьгьһинә.

Дәстәки давежә щәләба һәспе,
Бь дәстәки к'офиа сәре хwә жорда тинә,
Сәд зер'е зәр жь бьн к'офийа хwә дәртинә,
Ль пешйа Т'әмо датинә,
Дьбежә,—Ван п'әра бьбә бьдә һ'әмзеда,
Ььра мәсрәфа сйаре wн дәринә,
Бәлки хөдейә щара ве щаре,
Э'лие Харзийа сьламәтики вәдгәр'инә,
Qәсәм һәйә наве хөдейә,
Мьн һ'әwщәйи сәләфа п'әра нинә

Т'әмо хортәки дьл у динә,
Дәсте хwә ль щеба хwә дьхинә,
Дө qол зер'е сәрийа жь щеба хwә дәртинә,
Ль бәр к'офйа жьна Мьсте Р'әшке дьхәмлинә.

Дьбежэ,—Һэр'э бежэ wи сэйпьсане мере хwэ
Эзе сьбе һэрчар кэрие wи бьк'шиньм жь бэр'ийа
жеринэ,
Бьра мала хwэ баркэ, йаликида бьр'эвинэ,
Бьра йэқин бьзанбэ р'а мале wи һэйэ,
Р'а сэрё wи т'өнинэ.

Жьна Мьсте Р'эшке ль we дькэ дьлэзинэ,
Хwэ Мьсте Р'эшкер'а дьгьһинэ,
Дьбежэ,—Мала тэ хьраббэ, ощахе тэ корбэ,
Т'эмо жи тэр'а сонд харийэ,
Готийэ,—Эзе сьбе һэрчар кэрийе wи
Бьк'шиньм жь бэр'ийа жеринэ,
Бьра мала хwэ баркэ ль алики бьр'эвинэ,
Бьра йэқин бьзанбэ р'а мале wи һэйэ,
Р'а сэре wи т'өнинэ.
Мьсте Р'эшке ль we дькэ дьлэзинэ,
Хwэ ль йале малер'а дьгһинэ,
Т'ер'экэ зер'а жорда тинэ,
Хөрщэки бь һэрдө дэста дьк'эбсинэ,
Эхтэки жь нава һэспа дьк'шинэ,
Хөрще ль т'эркийа эхте дьшьдинэ,
Сйар дьбэ, дькэ у дьлэзинэ,
Ль т'ө дэра иза Т'эмо набинэ.

Һ'эмзе дурбине бь бэр ч'э'ве хwэ дьхинэ
Т'эмо дурва дьбинэ,
Мьсте Р'эшке дьнасинэ,
Дө сйара шунда вэдьгэр'инэ,
Дьбежэ,—Һэр'э Т'эмо вэгэр'инэ,
Бе зер'а жь Мьсте Р'эшке бьстинэ
Жь мьнр'а бинэ,
Сэб хатре ог'ьра Э'лие Харзийа,
Бьра дэwлэтийа мээшинэ.
Һ'эмзе дажо дьчэ Зэнгэзура Базидейэ
Ль wедэре дэрдьк'эвэ р'ийа Щэгдейэ,

Qама нивро хwə дьдə стурка,
Бынт'ареда Диадинə,
Орт'а нивро у ə'сре ава Диадине дьqədинə.
Ӈ'əмзе дьбежə, Т'əмо лао, ӈа Т'əмо,
Тӧ баве мьн кьрьби,
Го,—Зукə у бьлəзинə,
Хwə Дидəме бь мала шех Усьбр'а бьгӈинə,
Бежə баве мьн сəлам кьрйə,
Готйə, əм бəреда к'очəке мала wинə,
Əwра мьн дурə, Ӈ'əсənqəла р'əнгинə,
Сйаред мьн бьрчинə,
Бьра ӈьнək нане пə'ти бьшинə.

Т'əмо дькə дьлəзинə,
Хwə бь мала шех Усьбр'а дьгьӈинə,
Дьбежə,—Баве мьн сəлам кьрьнə,
Готийə жь бəреда əм к'очəке мала wинə,
Сйаред мьн бьрчинə,
Бьра ӈьнək нане пə'ти бьшинə,
Əwра мьн дурə, Ӈ'əсənqəла р'əнгинə.

Т'əмо нан жь сйарар'а тинə,
Əw дьхӧн дьдьнə сəр р'еда,
Р'ийед wана дьбьнə дӧдада,
Ньзаньн р'ийа wан к'ижанə,
К'ижан нинə.
Ӈ'əмзе дьбежə сйара,—Əв дӧ р'ейед ӈана,
Wəхтəки шəва мьн бь qачахи динə,
Əз дьбежьм бəлки р'ийа мə р'ийа жеринə.

Əwана дажон ль р'ийа жеринə,
Сьбе зу хwə дəшта Ӈ'əсənqəлер'а дьгӈинə,
Ӈ'əмзе дьбежə Усьби Щазе,
—Усьб, тӧ баве мьн кьро,
Тӧ зукə у бьлəзинə,
Тəнг у бəре ӈəспа бьшьдинə,

Бь р'ьк'еф бажо һәр'ә Һ'әсәнқәла р'әнгинә,
Чәнд т'оп т'ьтун жь мәр'а бинә,
Бьнһер'ә к'а ль wандәра чь һәйә, чь т'өнинә?

Усьбе Щазе дькә у дьләзинә,
Xwә бьнат'ара Һ'әсанқәлер'а дьгһинә,
Қәри пәз ль we дьбинә,
Сәламе дьде дьбежә,—Көр'о ә'сле тә чьйә, чь нинә?
Дьбежә,—Ә'сле мьн шехбьзьнинә,
Усьб дьбежә,—Көр'о мә шехбьзьнийа,
Ль ван дәра қәт нәдинә,
Бежә, к'ане тә һаж тьштәки һәйә, йан т'өнәйә?

Шьван гот,—Дөһ дуажое мьн чубу мал шьрийа мьн бинә,
Готйә,—Сари бинбаши бист чар гьрти
ани Һәсәнқәла р'әнгинә,
Стөйе wана бь ләләнә,
Дәсте wана к'әләмчәнә,
Льнге wанә ль қәйденә,
Хортәки бәжнбльнди, ч'ә'вбәләки,
Намьлпә'ни, сьмбелр'әши навданә,
Дьбежьн, наве wи Ә'ли бәгә,
Харзийе Т'ели Һ'әмзейә,
Сйари бинбашы мәрвәки беимани, бедпә,
Р'оже се щара дьк'өтә,
Қ'еләк—к'еләк wәлдьгәр'инә,
Дьбеже,—Се сәһ'әт манә,
Бәре тә бьдьмә ташхана Әзөрма р'әнгинә,
Қ'е ташхана Әзөрме бь ч'ә'ве xwә бьбинә,
Эди хера wан жь xwәйар'а т'өнинә,
Нә тә дьгот хале мьн мерәки мерхасә,
We бе мьн жь **дәсте тә дәринә.**

Усьбе Щазе дькә дьләзинә,
Ль дьзтина һәспе дьхә вәдьгәр'инә,

Бәлки зутьр хwә бь Һ'әмзер'а бьгьһинә.
Сйарәк ль ду Усьбе Щазе дькә qир'инә,
Әw сйар те хwә бь Усьбр'а дьгһинә,
Дьбежә,—Әз Ибомә, Ибое Щьндьрог'лимә,
Дәстәбраке Һ'әмземә,
Бьра әw т'ö шаиша нәк'шинә,
Әгәр бьбә шьхöле р'öшәт у бәртила,
Бьранге wийа бь кода зер'а wәлдьгәр'инә,
Әгәр бьбә шьхöле ә'йнәли у мawизәра,
Гöмана хöде мьнәта бьранге wи
Жь т'ö qул-бәнде хwәде нинә.
Ибо ль we дькә дьләзинә,
Ль һәспе дькә wирqинә,
Хwә бь Һ'әмзер'а дьгьһинә,
Дьбежә,—Бьра т'ö шайша нәк'шинә,
Әгәр бьбә шьхöле ә'йнәлиа у мawизәра,
Гöмана хöде, мьнәта бьранге тә
Т'ö qул-бәнде хöде нинә.
Усьб дьбежә,—Һ'әмзе, әв гьли эди йәqинә,
Әw р'астә, дәрәw нинә,
Сари бинбаш се сәһ'әт шәвер'а бьминә,
We гьртйа жь кәле дәринә,
Бәре wан бьдә Әзöрма р'әнгинә,
Ле дьбежьн ль Дәвабойне р'е дöдöнә,
Жь һәрдö р'йа ньзаньм we ль к'ижан р'е биньн,

Әw дажон бь ләз дьqәдиньн,
Дь т'оз у хöбареда дьминьн,
Хwә бь Дәвабойнер'а дьгьһиньн,
Р'е ль wан дьбә, дö р'йада,
Әw ньзаньн we гьртийа ль к'ижан р'е биньн.

Ибое Щьндьрог'ли дьбежә,
—Һ'әмзе, тö т'ö шайша нәк'шинә,
Әзе хwә бьдьмә сәр р'ийа жоринә,
Тö бь сйарава хwә бьдә сәр р'ийа жеринә.

Wəки гьрти сəр тəда анинə,
Тӧ чəнд гӧлләнга сəрда бьт'əqинə,
Бьранге тəйе xwə бь тəр'а бьгьhинə,
Əгəр сəр мьда ани, гӧмана xwəде,
Мьнəта мьн жь qул-бəнде хӧде нинə.

Ибое Щьндьрог'ли xwə дьдə сəр р'ийа жоринə,
Н'əмзе xwə дьдə сəр р'ийа жеринə,
Сəwгӧра сьбе т'əзə ледьхинə,
Н'емзе Э'лие Харзийа мина бəранəки к'увйа,
Бала xwə дьде сари бинбаши бь сəд мере Р'омева,
Бист у чар гьртийа wеда тинə,
Тинə те ль р'ийа жеринə,
Н'емзе Э'лийе Харзийа мина бəранəки к'увйа,
Ль пашйа гьртийа дьбинə.

Э'лие Харзийа дьбе,—Дьле мьн бь думанə,
Думанəкə гьран гьртийə сəре ч'йанə,
Həре сари бинбашио ве сьбəнге дəстəк сйар пешйа
мə дəрк'əтьн
Сйарəки ль пешиейə,
Форма wи сйари ль фəнани форма Н'əмзе хале мьн
п'əлəwанə.

Сари бинбаши ль Э'лие Харзийа дькə qир'инə,
Həспе сəр wида дьлəqинə,
Чəнд qамчийа бь hерс ледьхинə,
Дьбежə,—Мьн к'əле баве тə у Н'əмзе hаhа кьро,
Е гьртийа жь кəла Базиде Н'əта вьра бинə,
Т'əзə Н'əде к'е həйə гьртийа жь дəсте мьн дəринə.
Н'əмзе се дəнга ль сари бинбаш дькə qир'инə,
Дьбежə,—Чь йа тə кьри, бьра дь к'иске тəда бьминə,
Wəрə сəд зер'и жь мьн бьстинə,
Э'ли Харзийа жь qəйд у зьншира тӧ дəринə.
Н'əсебани нə hун дитьнə,
Нə жи wə əм динə,

Тӧ жи сәрк'аред хwә бьхапинә,
Бежә, чәнд гьрти жь пешйа мә р'әвинә,
Кәсәк эди тә наломинә,
Ль эла мә жи we бьбә шайи мьзгинә.

Сари бинбаши дькә qужинә,
Шәшагьре жь qабе дәртинә,
Әрш дькә, әскәр пешда тинә,
Дьбежә,—Qачахо, тӧ жь йа хwә нәминә,
Е гьртйа жь кәла Базиде h'әта вьра бинә,
Т'әзә к'е дькарә гьртийа жь нав ләпе мьн дәринә?

H'әмзе ль we дькә у дьләзинә,
Чәнд гӧлла бь нишан сәр сари бинбашда дьбаринә,
Т'әмо тәйре әщәле ль сәр сари бинбаш дьгәр'инә,
Усьбе Щазе мәшале жь wан дьстинә,
Ибое Шьндьрог'ли хwә пер'а дьгьhинә,
Гӧлла әwьл давежә qотка сәре сари бинбаш дьфьр'инә,
Дьбежә,—Тӧ йәqин бьзанбә иро р'а сәре тә т'ӧнинә.
Әскәре Р'оме жь hәв дьр'әвинә,
Wәй ль wи ко р'ийа хwә набинә,
Хwә бь гьртиар'а дьгьhинә,
Hәр гьртики п'ьh'инәки ль к'әләмчед гьртийа дьхинә,
К'әләмча дьшкенә,
Гьртийа шот бь шот жь к'әләмче дәртинә
Әлие Харзийа бист чар гьртийава
Сьламәтики жь Дәвәбоине вәдьгәр'инә.

Гьртийед майин, hәма ль wедәре р'азибуна хwә дьдьнә H'әмзе у сйаред wи у hәр йәк дь аликида дьчә. H'әмзе бь сйаред хwәва жи Әли бәге hьлдьдьн у вәдьгәр'ьн тен. Бона Әли hәспәк лазьм бу. Бона we йәке жи дагәр'ианә гӧндәки ль сәр р'е у пьрса hәспед фьротане кьрьн. Иәки гӧнди гот, — Мьh'инәкә мьнә фьротане hәйә, әз бь зин у бусате wева дьфрошьм. Әw дьчә мьh'и-

на хwэ тинэ. Э'ли ле сйар дьбэ, кӧ бьщер'бинэ, к'ане мьh'ин чawанэ. Эw дьгэр'инэ у дьбэзинэ, сйар жи ле т'эмашэ дькьн. Дь wи гӧндида фэqики нэтьштэк hэбуйэ. Т'ьвьнгэкэ фэqийэ qап'ахлуйэ хьрабэ жи hэбуйэ, эw дьбежэ, — Чэwанэ эз Э'ли бькӧжьм. Чэнд т'эпа ль нав ч'э'ве wи дьхьн у дьбежьн,—Эwан сэд мер эскэре Р'оме жь hэв бэла кьрьн, бист у чар гьрти жь Дэвэбойне вэгэр'андьн анин, шьло, ишар тӧе бькӧжи? Фэqи дьчэ жь тэ'лде бэхирие агьр дькэ. Э'лие Харзийа жи сэр мьh'ине жорда те хар. h'эмзе бь сйарава п'ор-п'осидэ бун, бэр щьнйазе Э'лие Харзийа т'оп бун. Э'ли бэдh'ал бу, е мьрьне бу. Wи чахи hэр йэк жь wан к'ламэке сэр Э'ли дьбежэ:

Усьбе Щазе дьбежэ,
— Дэ харзи ба те баран дьльлинэ,
Шаhьд-шьhуде т'ели h'эмзе, т'ели Т'эмо,
Ибое Шьндьрог'ли гэлэк hэнэ,
Ль к'амбаха Дэвэбойне бист у чар гьртйа
жь сэд мере Р'оме дьстинэ,
Э'лие Харзийа шунда вэдгэр'инэ,
Дэ кӧле тӧ бьк'эви мала фэqида,
Мала фэqи нэ бь хана хӧде бэ,
Дэ чawa тэ'лде бэхиреда, бь мьхэнэти
Гӧлляке ль Э'лие Харзийа дайэ.
Дэ h'эйфа мьне те we h'эйфе,
Сьбе эме вэгэр'ьн hэр'нэ малда,
h'ӧщо ханьм we дэрк'эвэ дэри мале,
Ч'э'вед хwэ ль нав сйара бьгэр'инэ,
Э'лие Харзийа нав мэда набинэ,
We чawa hесьра сэр сурэте сорда бьбарина
Дэ р'абэ, р'абэ, р'абэ, р'абэ,
Харзи, хал бь qӧрбан, р'абэ.

Ибое Щьндьрог'ли дьбежэ,
— Дэ харзи, эз ньзаньм,
Ве фэлэке чьма ль мэ wa кьр,
Ве хайне чьма ль мэ wa кьр,
Шаһьд-шьһуде т'ели Һ'эмзе, т'ели Т'эмо, Усьбе Щазе гэлэк һэнэ,
Ль нава мэйдане сэд мер эскэре Р'оме
Ль к'амбаха Дэвэбойне жь һэв бэла кьр.
Жь хёдева э'йанэ, меранийа мэ кьр т'ё кэси нэкьр,
Кёле тё бьк'эви мала фэqи,
Мала фэqи нэ бь хана хёде бэ,
Дь тэ'лде бьхериеда гёлляке,
Ль Э'лие Харзийа дайэ,
Эви сэйпьсани, чawa нав у дэнге мэ
Нава э'ширада ёнда кьр.
Дэ р'абэ, р'абэ, р'абэ, р'абэ,
Харзи, хал бь qёрбан, р'абэ.

Т'эмо дьбежэ,
— Дэ харзи, харзи qёрбан,
Хёде хьрабкэ кавла Мак'уйейэ,
Дэ бьра хёде дерьз бькэ кawла Мэк'уйейэ
Иро се р'ож у се шэвэ, жь дэрде тэ кёрхале тэ
Жь сэр пьшта к'афьр Боке пэйа нэбуйэ э'рдейэ,
Хёриннйа кёр'хале тэ к'амбаха шьг'арейэ,
Дэ шаһьд-шьһуде т'ели Һ'эмзе, Усьбе Щазе,
Ибое Шьндьрог'ли гэлэк һэнэ,
Ль мэйдане жь һэв бэла кьрьн сэд мере Р'омейэ.
Бист у чар гьрти вэгэр'андьн жь к'амбаха Дэвэбойней.
Кёле те бьк'эви мала фэqи,
Мала фэqи нэ бь хана хёде бэ,
Ль тэ'лда бэхнрйеда мьхэнэти,
Гёлляке ль Э'лие Харзийа дайэ.
Эз ч'э'вед хwэ дьгэр'иньм, нагэр'иньм,
Сэйпсане фэqи чawa нак'эвэ бэр р'ава э'йнэлуейэ.

Дә р'абә, р'абә, р'абә, р'абә,
Харзи, хал бь qörбан, р'абә.

Һ'әмзе дьбежә,
— Дә харзи, харзи qörбан,
Бьра хöде хьраб бькә кавлийа Мак'уйейә
Дә бьра хöде дерьз бькә шәwötйа Мак'уйейә,
Дә хале тә һ'әрам кьрьбу ньвина шәвейә,
Һ'этани дәсте Ә'лие Харзийа дәрнәхә жь к'әләмчейә,
Дә шаһьд-шьһуде т'ели Т'әмо,
Усьбе Щазе, Ибое Щьндьрог'ли гәләк һәнә,
Ль нава мәйдане жь һәв бәла кьрьн
Сәд мер әскәре Р'омейи ичариейә.
Дә köле тö бьк'әви мала фәqи,
Мала фәqи нә бь хана хödебә,
Чawa дь тә'лде бәхириеда гölлләке ль Ә'лие Харзийа
дайә,
Харзи qörбан, әз ч'ә'вед хwә дьгәр'иньм, нагәр'иньм,
Чawa һ'әкимәк т'önә мәлһ'әмәке дайнә сәр дәве
бьринейә,
Дә р'абә, р'абә, р'абә, р'абә,
Харзи, хал бь qörбан, р'абә.

Ә'лие Харзийа дьбежә,
— Дә хало, хало, qörбан
Ба те баран пер'а дьльлинә,
Хало, qörбан, ба те баран пер'а дьльлинә,
Дә шаһьд-шьһуде т'ели Т'әмо, т'ели Һ'әмзе,
Усьбе Щазе, Ибое Щьндьрог'ли гәләк һәнә.
Сәд мер әскәре Р'оме жь һәв бәла кьр,
Бист у чар гьртйа шунда вәгәр'инә,
Дә köле тö бьк'әви мала фәqи,
Гölла фәqи бьрина харзийе тә дешинә,
Дә тö р'абә, бькә у бьләзинә,
Тö бьшинә һостаки бинә,

Т'абутәки жь мьр'а гьредә,
Даре жь даре р'әнгинә,
Сари бинбаш мәрьвәки беимани, бединә,
Дьбә диса һәwара Р'оме зу wәринә,
Щьнйазе мьн жь wә бьстинә,
Тӧ зукә, щьнйазе мьн дәст Р'омеда һесир нәминә.
Дә р'абә, р'абә, р'абә, р'абә,
Хало, харзи қӧрбан, р'абә.

БЬНӘФЩА НАРИН

Дәwреш аг'а, мире эле ч'э'ве хwә вәкьр жь хәwейә,
Р'аһьштә мьсине, дәст ньмежейә,
Хӧ бәрда чу п'охана бьниа малейә,
Ч'э'ве хwә ль обе э'шира гьран дьгәр'инә,
Бала хwә дае,
Қарәкә хәзала, һорикә щьнәте,
Wәрдәкәкә голе, кәвоткәкә сәре бьрще,
Ль дәве дәре конәки дьчә у тейә.
Ч'э'ве wи к'әтә к'ерсьм у диндара wейә,
К'ерсьм у диндара we мина стәйрка
Сьбе дәрте жь алие қӧрьхейә,
Сурәте we мина сурәте Зәлихейә,
Ль дәве дәрге Стәмболейә,
Р'оже се щара э'лам эваре дьчә т'әмашейә,
Э'ниа weйа жь к'ок'әбе һивейә,
Ч'э'в у бьруе we р'әшьн-һ'ӧбра сәр к'ахәтейә,
Позе we нӧкӧле кәwейә,
Һ'ьнаре р'уе we севе Мәләтейә,
Спи дькә бина п'әла бәрфа сәре ч'иейә,
Дәв у леве we тәнькьн мина п'әләк жь п'әле қӧранейә.
Дьране we спинә жь бьрьнще Қәращдаг'ейә,
Бәжнәкә зьрав лейә, бәжн жь даре һ'әwрейә,
Чьл у чар кәзиа дьк'әвә сәр пә'ниа қондәрейә,

Фьстанəки мəлəсə лейə,
Фьстан нəqшандийə жь бəлге гӧлейə,
Чар бьһӧст у чар т'ьлйа фьстан дьк'əвə р'уе ə'рдейə,
Мəша wейа мина мəша wəрдəка кӧ дəрте жь голейə,
Дəрте жь мерге дьчə у тейə,
П'əр' у баске xwə дадьwашинə жь хӧнаве, жь авейə,
Дəwреш аг'а кəс wəкə we нəдитийə ль нава дьнейə,
Һ'ьше wи чу, аqьл нəма ль балейə,
Мьсин жь дəсте wи го ч'ьнг у к'ət ə'рдейə.
Дəwреш аг'а мьсин һьшт ль п'оханейə,
Вəгəр'ийа алйе малейə,
Газикьр qəрwашейə,
Го,—Qəрwаше, лао, əз к'ətьмə бəхте тə хӧдейə,
Тӧ qасəки wəрə ведəрейə,
Ль иро һорикə щьнəти, wəрдəкəкə голе,
Кəвоткəкə сəре бьрще, карəкə хəзала ди,
Ль дəве дəре конəки гəзмах-дьчə у тейə,
Һун qизькьн, дьчьн ба һəв у р'удьненə,
Ща тӧ мьр'а бежə наве we чьйə, qиза к'ейə?
Qəрwаш дьбеже,—Дəwреш аг'а, баво,
Əw qизка тӧ сальхе we дьди,
Əw qиза Фарьз бəгейə,
Əw коне кӧ хуни буйə, жь ч'йае Т'əwрезейə,
Коне xwə вəгьртйə ль п'əр'е обейə,
Наве qизьке Бьнəфшейə.

Дəwреш аг'а мире эле гази дькə, хӧламе нава мале,
Го,—Хӧламо лао, банздə wəрə ведəрейə,
Тӧ иро дəва т'əмама бəрдə жь фезейə,
Кəрие миа бəрдə жь гомейə,
Бəрха бəрдə жь к'озейə,
Мьһ'ине кьһ'ел бəрдə жь т'əwлейə,
Га у гамеша, гольк у ч'елəка бəрдə жь һ'əwшейə,
Т'əр'ш у т'араш т'əви һəв у дьне бькə,

Бажо дәрхә дәве дәре малейә,
Кӧ ә'лам дь бәр тәр'а һәр'ә у бейә,
Бе әв т'әр'ш у т'араше бехwәи
Чь дькә ль ведәрейә.
Жь ә'ламер'а бежә әв т'әр'ш у т'араше
Һане һәми һәрекьрьна Бьнәфшейә.

Хӧлам р'адьһежә дар дәва бәрдьдә жь фезейә,
Миа бәрдьдә жь гомейә,
Бәрха бәрдьдә жь к'озейә,
Мьһ'ине кьһ'ел бәрдьдә жь т'әwлейә,
Г'а у гамеша, гольк у ч'еләка бәрдьдә жь һ'әwшейә,
Т'әр'ш у т'араш дәр тинә жь малейә.
Бәре wан дьдә бьһана бьниа малейә,
Ә'лам дь бәрда дьчә у тейә,
Г'ази дькьн—Хӧламо, әв т'әр'ш у т'араше бехwәи
Чь дькә ль ведәрийә?
Хӧлам дьбе,—Лао, qә һун ньзаньн,
Һ'әми һәрекьрьна Бьнәфшейә.
Ә'лам дьбе,—Әв чь ә'щебә, чебу ль ведәрейә,
Эваре әме т'әмам һәр'ьнә але одейә.
Эваре мӧхӧрьб, ә'ләм т'әв к'ьшиа одейә,
Фарьз бәг жи һатә одейә,
Р'уньштийә ль ба Дәwреш аг'а мире элейә,
Жь хwәр'а к'әтьнә мьжулийа у хәбәрдана дьнейә.
Шәв ль wан бу ниве шәвейә,
Һәр кәс р'абу бәре хwә да малейә,
Фарьз бәг жи р'абу жь п'ейә,
Дәwреш аг'а дәсте хwә авите кьрасе Фарьз бәгейә,
Го,—Фарьз бәг, әз к'әтьме, бәхте тә у хӧдейә,
Тӧ qасәки бьмини ль ведәрейә,
Әзе жь тә пьрскьм пьрс у сӧалейә,
Те щаһаба мьн бьди ль ведәрейә.
Фарьз бәг р'уньшт ль балейә.
Дәwреш аг'а го,—Фарьз бәго,

Әз к'әтьмә бәхте тә у хödейә,
Töе Бьнәфше бьди мьн бь h'әлалиа хödейә,
Töе жь мьр'а бежи «hәрейә».
Әw т'әр'ш у т'араше кö тә дит ль hанейә,
Әw h'әми hәрекьрьна Бьнәфшейә,
Әзе тә бькьм мьлуке обейә,
Чьqа одә бьгәр'ә тö р'уне ль к'еләка мьни р'астейә.
Фарьз бәг го,—Дәwреш аг'а, мире эле,
Әзе hәр'ьмә малейә,
Әзе газикьм hәрсе бьрае Бьнәфшейә,
Бьла hәрчар зар'öе мьн бәрбь баве хwәда бенә,
Әзе жь wан бькьм пьрс у сöалейә,
Әгәр hәрчар бежьн: «hәрейә»,
Мь жи дьвейә.
Әз хуни бумә, мь мер кöштьнә, ль ч'йае Т'әwрезейә,
Әз дьхазьм кö әз бьсәкьньм ль ведәрейә.
Фьрьз бәг р'адьбә хатьр дьхазә, дәрте жь одейә,
Бәре хö дьдә дьчә малейә,
Гази дькә hәрсе бьрае Бьнәфшейә,
У диа Бьнәфшейә у Бьнәфшейә,
Жь wан дькә пьрсе у сöалейә,
Дьбе:—Лао, Дәwреш аг'а мире эле жь мә дьхазә Бьнәфшейә,
Әм хуниә, мер кöштьнә жь ч'йае Т'әwрезейә,
hәгәр hун йа баве хwә дькьн,
Әме бь hәвр'а бежьн,—«hәрейә»,
Бәлки әм жь хwәр'а бьсьт'ьрьн ль ведәрейә.
Дьбе hәрсе бьрае Бьнәфше дьбен,
—Баво, әв тö дин буи?
Бь хöде әм набежьн «hәрейә».
Хушка мә пьч'укә, зар'окә, әм надьнә Дәwреш аг'а,
Дәwреш аг'а әхтиарә, э'мре wи нод салә ль дьнейә,
Вега әме р'абьн щарәкә дьн бәре хwә бьдьнә нав нәйара, ч'йае Т'әwрезейә.

Фарьз бәг дьве,—Э, лао, hун набежьн «hәрейә»,
Бьла Бьнәфше щьле п'әр'ьти у qәтиаи, щьле фәqира
ль хwәкә,
Хwә п'ехаскә у р'ahежә щер'е авейә,
Wайә Дәwреш аг'а мире эле сәкьнийә ль сәр дәве
ханиейә,
Бьла Бьнәфше жь мал дәре авейә,
Гава незик бьбә бәр каниейә,
Бьла хwә коркә, хwә сәqәткә, бьльк'өмә бьк'әвә чока,
Щер'е we жь мьле we бьк'әвә ә'рдейә,
Бьла щер'е we бьшкейә,
Фарьз бәг we бежә, wәй ль мьн,
Әв сеwиа hан, әв qизка шьл у шә't,
Әвә qиза Фарьз бәгейә?
We дьле wи сар бьбә жь Бьнәфшейә,
Бәлки лао, әм жь хwәр'а бьминьн ль ведәрейә.
Бьнәфш дьбе,—Фарьз бәг, баво, әз щьле фәqира ль хwә
накьм,
Р'анавежьмә щер'е авейә,
Әз начьмә каника бьниа малейә,
Әз хwә кор накьм, әз нальк'өмьм,
Бьра чоке мьн нәк'әвә ә'рдейә,
Бьра щер'е мьн нәшкейә,
Дәwреш аг'а бав у бьрае мьнә,
Ль сәр дошәка п'ехәмбәре хөдейә.
Фарьз бәг дьбе,—Дә р'абьн, лао,
Шәв ль мә ниве шәвейә,
Сьнге коне мә р'акьн жь ә'рдейә,
Hәрсе дәвә нихкьнә чокейә,
Кон бьп'еч'ьн дәйньнә сәр пьшта дәвейә,
Әме р'абьн жь ба Дәwреш аг'а мире элейә,
Әме бәре хwә бьдьнә wәлатәки дьнейә,
Лао, сәре h'әми сәра жь хwә хөдейә.
Дьбе hәрсе бьра р'адьhежьнә сьнге кона р'адькьн
жь ә'рдейә.

Кон дьп'еч'ьн дькьнэ hэв у дьнейэ,
Hэрсе дэвэ их дькьн баре wан давежьнэ сэр пьштейэ,
Дэртен у дьк'эвьнэ сэр щэ'дейэ,
Жь хwэр'а дьчьн сэр каникейэ,
Баре хwэ датиньн жь сэр пьшта дэвейэ,
Коне хwэ вэдьгрьн wэкэ бэрейэ.
Сэре сьбе Дэwреш аг'а сэhкьр, го,
Фарьз бэге мала хwэ баркьр у р'эвиа чу жь балейэ.
Г'азикьр пенщи сйаре хwэ бьра бенэ,
Эзе Бьнэфше бьстиньм бь даре зорейэ.
Дэwреш аг'а у пенщи сйар шур у мэрт'але хwэ гьредан,
Сйар бун бэре хwэ данэ сэр Фарьз бэгейэ.
Hэрсе бьрае Бьнэфше сйар дьбьн ль hэспейэ,
Шур у мэрт'ала гьредьдьн бь п'элэwани,
Wэкэ се шера дьсэкьньн ль пешиа Дэwреш аг'а, мире элейэ,

Дьбен, бе кöштьн эм надьнэ тэ Бьнэфшейэ.
Бу ч'ьнгине шура, бу h'ьшине hэспа,
К'этьнэ бэр hэв у дьнейэ.
Жь пенщи чьла дькöжьн,
Дьминьн дэh сйар у Дэwреш аг'а мире элейэ,
Дэwреш аг'а дьтьрсэ у дьр'эвэ жь бэр hэрсе кöр'е Фарьз бэгейэ.

Дьчэ малейэ,
Гази дькэ ль э'шире у ль обейэ,
Дьбе,—Мер hатьнэ кöштьн жь бона хирэтейэ,
Ч'арэ т'önэ, эзе бьстиньм Бьнэфшейэ.
Сэре сьбе сйари hьлтинэ у давежэ сэр Фарьз бэгейэ.
Фарьз бэге у Бьнэфше жь хwэр'а дьл бь кöл р'уньштинэ ль малейэ,

Hэрсе брае Бьнэфше wэкэ се шера
Шур у мэрт'але хwэ гьредан, сйар бун ль hэспейэ,
Чунэ пешиа Дэwреш аг'а мире элейэ,
Диса ль hэв у дьне данэ.
Бу ч'ьнгина шура, бу h'ьшина hэспанэ,

Т'ӧ кәс бь һ'але ван фәқира ньзанә,
Дӧ бырае Бьнәфше һатьнә кӧштьн,
Йәк жь һәрсийа майә.
Сәд жь Дәwреш аг'а һатьн кӧштьн,
Сәд у Дәwреш аг'а манә,
Щәмбәлие кӧр'е һәкариа ль неч'ире дьгәр'ә,
Һатә һ'афа wанә,
Г'о,—Әв дьниа хьраб буйә, дьнйа чәwанә?
Сәд сйар ль йәки шьвианә,
Чу ль бьн кон сәкьни,
Готә ве қиза һанә,
Го,—Жь мьр'а бежьн, чька әв чь қәwьмйә,
Ль сәре ви шәр'е һанә.
Гава Бьнәфш у Фарьз бәг ч'ә'ве
Щәмбәлие мире һәкариа к'әтьн,
Стерке wан wәкә таване тәйроке дьбарьн,
Го,—Әм ньзаньн жь тәр'а чь бежьн,
Жь бона ви шәр'е һанә,
Дьхазә жь мә бьстинә Бьнәфша Нарин, хушка һәрсе бьранә,
Дӧ кӧр'е мьн кӧштьнә,
Йәк жь сьсйа майә,
Дәwреш аг'а ль сәр мьн р'акьрийә фәрманәкә гьран,
Дә ижар Щәмбәли жь хwәде у жь тәва хӧйанә,
Щәмбәли мерәки мерхасә у ферьзә у п'әләwанә,
Р'аһьштә шуре хwә у к'әтийә пешийа нәйаранә,
Щәмбәли у бырае Бьнәфше бунә дәһ шере хӧде
К'әтьнә нава ван сәд сйаранә,
Пеншн кӧштьн, Дәwреш аг'а у пеншн манә,
Әв дьжмьне һан жь бәр Щәмбәли у бырае Бьнәфше р'әвинә.
Щәмбәли у бырае Бьнәфше һатьн пәйа бун,
У әw Фарьз бәг у Бьнәфш бь сәр һәвда гьрианә.
Щәмбәли го,—Мәгрин, әз Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариамә,

Хирэта мьн қэбул накэ ви тьште һанэ,
Эзе к'ома һэкариа жь wэр'а бькьм к'омэкэ.
Го, Щэмбэли готэ Фарьз бэге,
— Тӧ нади мьн Бьнэфше?
Эз у кӧр'е тэ бунэ бьранэ.
Фарьз бэге нер'а соз дайэ,
Дьле Бьнэфше бь һ'эзар дьли Щэмбэли гьртийэ,
Бэс ль сэр бьрае xwэ һесьра дьбаринэ,
У дьле, we шкэстийэ.
Щэмбэли гӧстила xwэ дэрани,
Нишана Бьнэфше дани,
Фарьз бэге гӧстил дь дэсте wи гьртийэ,
Хьстэ щеба xwэ у вэшартийэ,
Созе xwэ Щэмбэлиер'а кьрийэ.

Щэмбэли сйар бу, хатьре xwэ
Жь Фарьз бэге у бьрае Бьнэфше хастийэ,
Го,—Р'ожа лэ'де эзе бем коне wэ баркьм,
Бьбьмэ бал xwэ бь т'эмамийэ,
Щэмбэли к'этэ сэр р'е у мэшийа,
Г'ази э'шира һэкариа кьрийэ,
Го,—Мьн Бьнэфш жь xwэр'а хастийэ,
Нава мэ у Дэwреш аг'ада буйэ нэйарийэ,
К'ома э'шире эва гьлиа сэһкьрийэ.

Дэwреш аг'а мире эле гази э'шира xwэ кьрийэ,
Г'о,—Хун р'ьжйа, мер һатьнэ кӧштьн у бу нэйарийэ,
К'аре xwэ бькьн сьбе эме һэр'ьн
Фарьз бэге у бьрае Бьнэфше бькӧжьн,
Бьнэфше биньн бь дэсте зорейэ.
Дэwреш аг'а сэре сьбе пенсьд сйари һьланийэ,
Ль сэр коне Фарьз бэгеда гьртийэ,
Сэре Фарьз бэге жекьр,
Бьре Бьнэфше кӧшт,
Бьнэфш ани бь дэсте зорейэ,

Бу ӧр'иниа Бьнәфше у гьриа,
Го,—Дәwреш аг'а тӧ бав у бьрае мьни
Әва гьлиа нәбуйә у набә.

Щәмбәлие кӧр'е мире hәкариа
Гази Омое мьрт'ьб, дәh qиз у панздәh хорта кьрийә,
Го,—hуне hәр'ьн Бьнәфше биньн,
Коне wан баркьн биньнә бал мьн бь бьратийә.
Омо дәh qиз у панздәh хорта щьвандийә,
Әв хорте hане бь шур у мәрт'альн,
Ль hәспа сйар бунә,
Омо к'әтийә пешие у дьмәшинә,
Qәста коне Фарьз бәге, сәр кание кьрийә.
Hатьнә сәр кание, кон т'ьнә у кәс нә дийә,
Бала хwә данә, кӧ ва Фарьз бәг у hәрсе бьрае
Бьнәфше кӧштинә,
Мәйт'е wан бе хwаи у бе хӧдан ль ә'рдейә.
Р'аhьштьн мәйт'а, мәйт' hьланин данин сәр пьшта
hәспа,
Бәре хwә данә мале у мәшиан,
Омо щьле бука ль хwә кьрийә,
К'әтийә пешийа сйара у мәшиа,
Омо кӧ незики оба Щәмбәли буйә,
Щәмбәли ньhер'и у к'әниа,
К'ефа мире hәкариа зә'ф hат,
Hат бәр дәре обе сәкьни,
Щәмбәли го,—Омо, мальк храбо, тә иро мь
хапандийә?
Тә чьма Бьнәфша Нарин нә анийә?
Омо го,—Мире мьно, әз бь сәре баве тәкьм,
Әз чумә бәрбь коне Дәwреш аг'а,
Мьн т'ӧ к'әси ль wьр нә дийә,
Тьште кӧ мь дийә әw мәйт'е Фарьз бәге у кӧр'е wи бу,
Бе хайи-хӧдан,
Мь р'аhьштийә лаше wан у бь хwәр'а анийә.

Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариа т'ырба wан к'ола у һәq
кьриә,
Бал щьмә'та xwә сонд харийә,
Го,—Һ'әта әз Бьнфше нәйньм
Ль дьнйае назәwьщьм бь т'әмамийә.
Дьве, эла Дәwреш аг'а, мире эле жь wи т'опрахи р'абу,
Бәре xwә да т'опрәхәкә дьнә,
Qонаха мәһәке жь бәр Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариа
р'әвийә.
Бь гав у сәһ'әт ч'э'ве Бьнәфша Нарин бь һесьрә,
У дьле we бь кӧлә у бь гьринә,
Т'ӧ щар ль мала Дәwреш аг'ада нак'әнә,
Шӧхӧле we т'әви бь к'инә,
Ле Бьнәфша Нарин ль дьниае п'ьр' ширьн у п'ьр'
дәлалә.
Дь дьле Дәwреш аг'ада чьqа нәйарбә диса we
дьһ'әбинә.

Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариа
Бьнәфша Нарин дь бира xwә тинә,
Жь мал сйар дьбә бь шур у мәрт'ал
Ль сәр р'йа Дәwреш аг'а мире эле к'ар бу.
Бәр'и, бәр'истан, чол у чольстан,
Һавин чу ма зьвьстан.
Сәре Щәмбәли һе ну к'әтә шәр' у qале гьран.
Щәмбәли ләз дькә у дьләзинә,
Бист р'оже wи дьqәдьн,
Xwә бь т'опраха Дәwреш аг'ар'а дьгьһинә,
Кәрики пез бь ч'э'ве xwә дьбинә,
Qәста пез кьр у чуйә,
Чу ба шьван у сәкьнийә,
Пьрсәк жь шьван кьрйә,
Го,—Шьвано, әв пәзе к'ейә?
Шьван го,—Хорто, әв пәзе Дәwреш аг'а мире элейә,

Бьнәфша Нарин, сәр бериейә,
Ӄьнге Щәмбәли сәкьнийә,
Го,—Шьвано, бь созе хӧдӗ,
Тӧ дар у кӧлаве хwә бьди мьн,
Әзе ве мьh'инна кьh'ел т'әви ван щьле дәлал,
Т'әви шур у мәрт'але р'әнги әзе бьдьмә тә бь р'астийә,
Швван го,—К'и нәдә агьр бь хание баве wи к'әтийә,
Щәмбәли жь шьван бawаркьрийә,
Жь мьh'ина кьh'ел пәйа буйә,
Щьле хwәи дәлал жь хwә кьрйә,
Шур у мәрт'але хwә жь мьле хwә вәкьрйә,
Г'ава бь hәвр'а т'әслими шьван кьрийә
Дар у кӧлав же стәндийә,
Кӧлаве хwә ль хwә кьрийә,
Шьван щьле Щәмбәли ль хwә кьрийә,
Шур у мәрт'але wи гьредайә,
Ль мьh'инна кьh'ел сйар буйә,
Хатьр жь Шәмбәли хастийә,
Го,—Дә хатьре тә у чуйә.

Щәмбәли ль бәр пез сәкьнийә,
Бала хwә да бериванәке жь wьрва hатйә,
Әв беривана hан qәрwаша Бьнәфша Наринә,
К'отә нава пез,
Щәмбәли пәз бь сәрва анийә,
Бь сәре мийа гьрт у әwе дотийә,
Чьqа ль Щәмбәли дьнhер'ә aqьл у h'ьше we т'әв фьр'йә.

П'ьр'и Щәмбәли дәлалә,
Го,—Мь he вн шьвани дитийә,
Әв нә шьване мәи ә'wьлә,
Пәзе хwә дот ниви бь нивийә,
Жь ошqа Щәмбәли шир т'әв р'етйә,
Мәшка шир ль пьшта хwәкьр у мәшийа,

Чу мале гази Бьнәфше кьрийә,
Го,—Бьнәфше, шьване мә гӧһартийә,
Мь һе хортәки wәкә wи дәлал ль дьнйиае нәдитийә,
Жь әшqа wийа мь ниве шире хwә р'етийә.
Бьнәфше го,—Qәрwаше, дане эваре тӧ нәчә,
Әзе һәр'ьмә берне,
К'а әз бьнер'ьм әв шьване һан,
Жь к'ӧйә у кӧр'е к'ейә?
Дьбе, эваре р'о ль э'сьр,
Бьнәфше р'аһьштә мәшка шир у туре р'әнгин һьланийә.
Бәре хwә да нава пез у һатийә.
Шьван пәз мәхәл кьрийә,
Бьнәфш к'әтә нава мийа,
Гази шьван кьрийә,
Го,—Миа бьщьвинә сәр бериейә.
Щәмбәли р'аһьштә сәре миа у жер'а qәдандийә.
Бьнәфше ми дотийә,
Ль шьван ньһер'ийә,
Го,—Мина Щәмбәлие кӧр'е мире һәкарийә,
Бәс әз ньзаньм к'ийә.
Дьбе ми жь сәр кода Бьнәфше шир р'әвийа.
Щәмбәли хwә һәльqандә мие,
Бь стӧе we гьртийә,
Хәнщәра зивин жь калане зивин к'ьшандийә,
Бьнәфше хәнщәр бь ч'э'ве хwә дитийә.
Го,—Бь хwәде, әз заньм кӧ хwайе ве хәнщәре
Щәмбәлие мире һәкарианә.

Бьнәфше дьве,—Ло, ло, ло, ло, ло, Щәмбәлио,
Хәнщәра Щәмбәлие мьн щәwаһьрә,
Дәстие хәнщәре дар һ'әжирә,
Мь дьго qе сewиәки бәр диwарайә,
Мь бала хwә дае кӧ Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариайә.
Ах ло, ло, ло, ло, ло Щәмбәлио,

Хәнщәра Щәмбәлие мьн щәwaһьрә,
Дәстие we бәлалукә,
Wәллә әз заньм, кӧ тӧ Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариан,
Бь хӧде тӧ завайи; әз һежа букьм.
Ло, ло Щәмбәлио, ло, ло Щәмбәлио,
Хәнщәра Щәмбәлие мьн щәwaһьрә,
Дәстие we сьпьндарә,
Әз заньм, кӧ тӧ Щәмбәлие кӧр'е мире һәкариаи,
Р'ожа Дәwреш аг'а, һәрсе бьрае мьн кӧштьн,
Тӧ һати газие, тӧ һати һәwаре,
Тӧ т'ер наби тӧ ве к'ерсьме жь ве диндаре,
Бьнәфше у Щәмбәли бь һәв һ'ьсйан,
Бу п'ьрqина wан у жь һәв к'әниан,
К'әтьнә к'ефан, һ'әнәкан у лаqьрдиан,
Бьнәфше го,—Щәмбәлне, тӧ хwә ль нәхwәшие дайнә,
Әзе ль Дәwреш аг'а бькьмә qир'инә,
Әзе бьвьм шьваи у пәз бьмәшиньм.
Э Дәwреш аг'а сә бькә кӧ әз щьваньм,
We р'аһежә гопале хwә у we һеди-һеди бе,
Э пәз бьвә чоле, пшәв бьгрә шәвинә...
Дьбе Щәмбәли хwә ль нәхwәш данийә,
Сәре хwә хьстә нава кӧлав у дьнә'лийа,
Бьнәфше р'аһьштә дар, к'әтә пешиа пез у мәшийа,
Ль сәре даг' у ч'йа дьгәр'ийа,
Зьламәки гӧнди дитийә,
Го,—һәр'ә бежә Дәwреш аг'а, кӧ шьван нәхwәшә,
Пәз ль чоле бехwәйи майә,
Бьнәфше р'аһьштийә дар у пәз гәр'андийә,
Бе; зу бьләзинә, хwә Бьнәфше бьгьһинә.
Даре шьвание же бьстинә.
Әва зьламе гӧнди чу мала Дәwрещ аг'а сәкьнийә
Жь Дәwреш аг'ар'а готийә,
Го,—Аг'а, Бьнәфше мь шандийә,
Го, шьван нәхwәшә, пәз бехwәийә.

Бынэфши ль бэр пезэ у жь мьр'а готийэ
Дэwреш аг'а р'абу жь п'иа.
Р'аһьштэ гопале хwэ у һеди-һеди мэшийа,
Һ'эта сэһ'этэке хwэ Бынэфшер'а гиһандийэ.
Бынэфше бь Дэwреш аг'ава хэидийэ.
Го;—Qе эз шьване тэ у баве тэмэ?
Шьване мэ нэхwэшэ, а жь тэр'а дар,
Р'аһежэ пэзе хwэ бьгэр'инэ бь т'эмамийэ.
Дэwреш аг'а чьqас жь Бынэфше дьтьрсийа,
Р'аһьштэ дар у жь дэсте we гьртийэ,
К'этэ пешийа пэз у пэз бьрийэ,
Бынэфш һат ба Щэмбэлие кör'е мире һэкариа,
Дэсте хwэ дь стöе wива бьрийэ,
Һэрдö бь һэв у дьнер'а дьк'энийа,
Һэрдö р'абунэ п'иа,
Һеди-һеди бэре хwэ данэ мал у дьмэшиа.
Бынэфше һурмуре хwэ щьвандийэ,
Һэв у дьне р'эвандийэ,
Ниве шэве ль wан шкэстийэ,
Хэрибьн, Шэмбэли ве р'е нэ дийэ,
Чунэ бьниа мале жь хwэр'а дь шкэвтеда р'уньштийэ,
Сьбэ ль һазьра бу, ль wан жи буйэ,
Жь шкэвте дэрк'этьн у дьмэшиан.
Дэwреш аг'а мире эле пэз ани мале у бь wан һ'ьсиа,
Г'элэки эхтиарэ р'е дь qэwата хwэда нэдийэ,
Дö сйар бь хwэр'а һьланийэ,
К'этэ пэй wан у мэшиайэ,
Пэ'ниа данэ һэспа у бэзианэ,
Wэкэ дö сэһ'эта ль пэй чунэ,
Щэмбэли у Бынэфш жь дурва дитийэ,
Бь сиари чу бал wан сэкьнийэ,
Дэwреш аг'а гава ч'э'в бь Щэмбэли у Бынэфше к'этийэ,
Р'аһьштэ шур у жь калан к'ьшандийэ,
Щэмбэлие кör'е мире һэкариа дэсте хwэ авитэ дэе
щэлэба һэспе wи у сэкьнийэ,

Дәсте дьне авитә хәнщәре у к'ьшандийә,
Хәнщәр жь Дәwреш аг'ар'а бьльнд кьрийә,
Дәwреш аг'а жь хwәр'а фькьрийә,
Го,—Әв Щәмбәлие көр'е мире Һәкариайә,
Әз нькарьм пер'а бькьм нәйартийә,
Го,—Лао, Бьнәфше хwәш һ'әлалбә ль тә,
Мь һе мерәки wәкә тә бь зьрав нә дитийә.
Дәwреш аг'а Бьнәфш ль Щәмбәлие көр'е мире Һәкариа
һ'әлалкьр у вәгәр'ийа.

EZDIKI.COM

СƏРƏЩƏМ

Мьжули у ĥ'ьк'йат

Тəйре wət'ənĥ'ъз 3
Кəванийа бирсар 3
Хорт у кале 4
Qawитка бəр бе 4
Мир у хӧлам 4
Дӧ дəвə 5
Сə ĥ'əму сəнə 5
Ньмежа мəллə 5
Сонда дьз 5
Арду чи мəр'анə? 6
Се ĥəвал 6
Шьван у aqьлфьрош 8
Wəзире р'уч'ьканди 10
П'адша у баг'ванчи 12
П'адша у wəзир 14

Готьне пешиа

Зьман, хəбəр 19
Щьмə't, т'ьфаq 20
Хəбат 21
Aqьлмəнди, занəбун-беaqьли, нəзанин 22
Р'асти, ĥəqи-дəрəw, нəĥəqи 23
Дəwлəмəнди, ĥəбун — к'əсиби, т'ӧнəбун 25
Дости, херхази—дьжмьнаи, хьраби 26
Мерхаси—тьрсонəки 27
Сəбр—лəзк'ətьн 28
Wəхт, дəм, дəwран 29

Тедәрхьстьнок

Эпос у к'ьламе мерхасие

Хане Ч'әнгзер'ин 37
Ә'ли Харзийа 54
Бынәфша Нарин 70



ГӧЛЧЬН

(Жь зарготьна к'ӧрда)

Бэрэвкьрьн у вэчекьрьн

ОРДИХАНЕ ЩАСЬМЕ ЩӘЛИЛ (ЩӘЛИЛОВ) ЩӘЛИЛЕ ЩАСЬМЕ ЩӘЛИЛ

Р'едактор **Ә'мәрике Сәрдар**
Шькьлк'еш **А. Савийан**
Р'едакторе бәдәwәтие **Х. Хангелдйан**
Р'едакторе техникие **В. С. Абраһамйан**
Коректоре контрол **Лэт'ифе Ә'мәр**

INSTITUT KURDE DE PARIS
ENTRÉE N° 8 30

Exemplaire n° 1

ВФ 07448 Т'әмбә 83. Тираж 1000.

Г'әслими нәшьрхане кьрьнә 15/II 1972.
Ьона чапкьрьне hатйә qолкьрьне 6/VII-1972.
Ьәлге чапкьрьне 5,37. Бәлге нәшьрәте 3,55
К'аг'әз № 2 84×108 1/32. Qимәт 10 к.

Нәшьрхана № 1, йа сәрwертийа сәнайа полиграфейә комитеа пресаейә дәwләте, р'әх Совета министред р'еспублика Әрмәнистанейә Советиейә Сосиалистне.

Қимәт 10 к.

EZDIKI.COM